aikkien maiden proletaarit, iittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

o. 46 — 1930 | Maanantaina, helmik. 24 p:nä — Mon., Feb. 24 | XIV Vuosik. — Vol. XIV

oronton poliisin fascistinen hyökkäys

oliisi estää työläisten konserttitilaisuudetkin

ORONTON, helmik. 21. — Tä- päiväiset tapahtumat osoitta- fascististen poliisivoimien koet- n edelleenkin tukahduttaa kaik- yöläisten taistelevat järjestöt. yöläisten lauluseura, Freiheit r on jonkun aikaa koettanut a vuokrattua Torontossa kon- isalia, ja vihdoin onnistuivat- saada Hygeia haalin, tekivät rahdin ja maksoivat vuokran. ta poliisit pakoittivat mainitun in omistajien peruuttamaan so- ksen.

aksi viikkoa sitten sama laulu- a vuokrasi Alhambra haalin ja yivät konserttivalmisteluihin, den pilettejä etukäteen, y.m. tana päivä ennen konserttia at he kuitenkin tietää, että in vuokralupa on peruutettu simestarin pakoituksesta, joka elittänyt että konsertista saa varat käytetään bolsheviikki- propagandan levittämiseksi erjantai-iltana, kun yleisö saa- konserttiin. oli haalin ovet sul- ja poliisit olivat vahdissa puolella. Toverit Biderman ja das ja pari lauluseuran virkai- koettivat haalin ulkopuolella ää yleisölle, että poliisien fas- terrorin avulla konsertin pito istiin. Useat toisetkin toverit ivat joukolle kehoittaen nou- an tätä terrorivaltaa vastaan malla puhe- ja kokoontumisva- ta.

an tämän jälkeen saapui pai- poliisiarmeija päättäen ha- a mielenosoituksen. He yrit- esää tov. Ewenin puhumas- mutta raivostunut joukko tais- poliiseja vastaan ja Ewen sai ttua hyvän aikaa. Kun tov. , Kommunistipuolueen kol- nen piirin organiseeraaja yritti a, vangitsivat poliisit hänet tov. Kaufmanin ja Fanny nesin. Poliisit eivät saaneet koa hajaantumaan, vaan tämä si läni Spadina avenuen Bat- t kadulle asti. Joukko osoitti tuhansille kulkijoille taiste- sa päättäväisesti poliisien har- amaa fascistiterroria vastaan.

cagossa hajotettu työttömien kokous

ICAGO, Ill., helmik. 22. — stä ja naisista muodostunut mien armeija marssi tänään ngin talolle, mutta ratsupolii- ko pakoitti heidät hajaantu- . Työttömien joukkojen sano- tulleen yhtä aikaa kaikilta nel- taholta kaupungin talon luokse. isön huomiota on kiinnittänyt rohkea nuori tyttö, joka koetti nman kerran päästä puhujako- elle, vaan poliisi veti hänet alas. Poliisit veivät hänet sekä an verran toisia poliisiasemalle. söille jaettiin lentolehtisiä, mis- motettiin kansainvälistä työttö- päivää, maaliskuun 6 päivää. nosoitus oli järjestetty puolen n ajaksi, jolloin työläiset juuri tivät puolistunnilleen ja jou- näkemään tämän mielenosoi- n.

ainostavat itämaalaisten karkottamista

TORIA, B. C., helmik. 22. — n Columbian lainlaatijakunnas- taasen eilen käsiteltävänä itä- isten karkottaminen maasta ja omaisuutensa pakkoluovutta- . Tämä ilmeni muuten olevan hetkellä kaikkein tärkein kysy- ainlaatijakunnan pohdittavana.

HITYSOPIN KANNATTAJA SCOPES AVIOLIITTOON

aaibo, Venezuela, helmik. 21. alla on mennyt avioliittoon T. Scopes, entinen Daytonin koulun opettaja, joka oli v. yttettynä ja tuomittiin Ten- valtion kehitysoppivastaisen kkomisesta, kun hän oli opet- kehitysoppia koulussa. es, joka on nyt 29 v. on täällä ela öljy-yhtiön geologistina ja morsiamensa on saman yh- alveluksessa.

Kreikan tulvissa hukkunut kuusi

ATEENA, helmik. 23. —. Kuusi henkilöä on hukkunut ja 600 perhettä on joutunut kodittomaksi perjantai-iltana vallinneiden rankkasateitten takia. Hallitus on ryhtynyt avustamaan tulvan uhreja.

Työttömien pilkkaamista vain jatketaan

Heille sanotaan että farmeilla olisi työtä — leipäpalkalla

TORONTO, helmik. 22. — Onta- rion maakuntahallituksen siirtolai- suusviraston johtajan sanotaan ke- huneen, että farmeille kyllä olisi työtä vaikka kaikille Torontoon työttömille miehille, jos nämä vain ottaisivat työtä vastaan. Hän sa- noo ilmoittaneensa tämän kaikkiin paikanvälitystoimistoihin ja näistä on kuulemma päivittäin lähetetty 150—200 miestä farmeille. Nyt kuu- luu aina vain farmityöläisten kysyn- tä lisääntyvän.

Etelä-Ontarion farmarit aikovat hyötyä niinkuin kaikki muutkin työnantajat huonosta ajasta ja työt- tömyystilanteesta. Farmeille luva- taan työtä, mutta luonnollisesti al- noastaan ruokapalkalla, mahdollises- ti joku lantti luvataan rahapalk- kaakin, että kuulostaisi paremmalta.

Romalaiskatolinen siirtolaisyhdis- tys tarkastelee Perthin ja Huron kuntien maita, olisiko niitä vielä asumatta, että voitaisiin tuoda lisää brittiläisiä siirtolaisperheitä, joita brittiläinen hallitus avustaisi pie- nillä lainoilla. Britannian hallitus koettaa päästä yhä edelleenkin kur- juudessa elävästä maalaisväestös- tään, lähettämällä ne perkaamaan Canadan korpia, jotka jonkun vuo- den perästä saavat luovuttaa takai- sin hallitukselle, maksamattomista veroista, niinkuin lännen maakun- nissa on tapahtunut lukemattomissa tapauksissa.

N.-liiton kirkoista 6½ pros. suljettu

MOSKOVA, helmik. 22. — Juma- lattomien seuran antaman tilaston mukaan Neuvostoliitossa on vasta tähän mennessä suljettu 3.380 kirk- koa, mikä on ainoastaan 6 1|2 pro- senttia siitä määrästä mitä oli kirk- koja ennen vallankumousta. Kirk- koja ja kaikenlaisia rukoushuoneita oli ennen yli 50,000.

Paavin ja kapitalistimaiden kirk- kojen alkaman hyökkäyksen johdos- ta on kymmenlä tuhansia protesteja hyväksytty Neuvostoliitossa ja va- dittu kirkkoja suljettavaksi, mutta neuvostohallitus noudattaa vaati muksia ainoastaan siinä määrässä kuin kirkkojen väestö itse vaati kirkkojen sulkemista ja niiden muut tamista tärkeämpiin tarkoituksiin.

Quebecissa sudet tekevät vahinkoa

HULL, Que., helmik. 24. — Wright Labellen ja Papeneaun kuntien pohjoisissa osissa on suuret määrät karjaa ja metsänriistaa joutunut susien saaliiksi, niin ainakin kertovat sieltä tulleet tiedot. Buckinghamistr kahdeksan mailin päässä asuva farmari Guy Bigelow on ilmoittanut täällä, että viimeisten kuuden viikor aikana ovat sudet syöneet lehmiä vasikoita, lampaita ja vieläpä hevosiakin yhteensä lähes 200 päätä. Jotkut kertovat susien vaanineen ihmisolentojakin, mutta hyökkäämättä kuitenkaan näiden päälle.

Viimeisessä kokouksessaan ovat farmarit päättäneet pyytää maakuntahallitusta kohottamaan susien tapporahan $15:sta $100 naarassudelta ja $50 koiraalta.

COBALT, helmik. 22. — Maakunnan geologisti, tri. Dyer, joka oli matkalla Torontoon, lausui täällä, että Blacksmithin hiilialueella edistyvät työt hyvin. Siellä on nyt työssä kaikkiaan 72 miestä, ja ensimäinen koelähetys lähetetään huomenna.

Sudburyn piirissä paljon työmaamurhia

TAMA NOSTATTAA TYÖLÄISTEN SUUTTUMUSTA

OTTAWA, helmik. 24. — Itä-Canadan kirvesmiesten union edustaja Patrick Green on juuri palannut tarkastusmatkaltaan Pohjois-Ontarion kaivosteskuksista. Hän on antanut lausunnon, että Sudburyn ja Copper Cliffin metallien jalostuslaitosten rakennuksilla ei noudateta minkäänlaisia työläisten turvaamistoimenpiteitä, joten työmaatapaturmat ovat aliituisia. Jos työvirasto ei nimitä rakennusammattilaan mukaan määrättyä tarkastajaa tälle alueelle pikaisesti, niin uniot tulevat toimimaan asian suhteen, sillä niin katkera ja kiihoittunut on työläisten mieliala mainitulla alueella.

Rautatyöläisten union liikkeenhoitaja, George Fenwick on joku aika sitten lähettänyt vaatimuksen tarkastajan nimittämisestä, koska joulukuun 1 päivästä 1929 tammikuun 25 päivään, 1930, oli Frazer Bridge yhtiön työmaalla ilmoitettu tapahtuneeksi 103 tapaturmaa; Dominion Bridge yhtiön työmaalla 72; Hylo Patterson yhtiön työmaalla 4. Vaimeisten kuuden kuukauden aikana on sattunut kuusi kuoleman tapausta.

Mr. Greenin antaman raportin mukaan on työvirasto lähettänyt Mr. Pendonin Copper Cliffiin tekemään tutkimuksia, mutta yhtiö ei ole antanut hänelle lupaa päästä työmaalle, väittäen työtä tehtävän tavoslain mukaan, niin että työvirastolla ei ole mitään oikeutta setaantua asiaan. — Mr. Green kertoo Sudburyn alueen olevan niin "punaista", että lisää kiihoitusta ei tarvita, kun lakko saatta puhjeta alueella.

Hiihtomestaruuskilpailut Beaver Lakella

Olivat lauantaina ja sunnuntaina

(Puhelintieto Vapaudelle)

BEAVER LAKE, Ont., helmik. 24. — Viime lauantaina ja sunnuntaina suoritettiin täällä Canadan työväenurheiluliiton hiihtomestaruuskilpailut. Sää oli nyt kokonaan päinvastainen kuin edellisenä sunnuntaina, jolloin oli kansalliset kilpailut Sudburyssa. Nyt oli leppoisa suojakeli, Sudburyn kilpailuissa sensijaan kiljuva pakkanen. Mestaruudet Beaver Laken kilpailuissa jakautuivat seuraavasti: Lauri Laineelle 5 km. matkalla, Nikke Piispaselle 3 km. matkalla ja alle 18 vuotiaiden poikien mestaruus P. Tapperille. Kaikki olivat Beaver Laken "Jehusta". Lähemmät tulokset kirjeessä. K. Jalonen.

Manitoban hallituksessa riitaa

WINNIBEG, Man., helmik. 22. — Maakunnan lainlaatijakunnan istunnossa ilmeni hajaannus halliuspuolueessa. Erimielisyys sattui maakunnan prokuraattorin ja yleisten töiden ministerin välillä käsiteltäessä uutta maakunnan maanteitä koskevaa lakiesitystä. Tämän mukaan määritellään teiden rakennuksessa tavittavat aineet otettavaksi ilman korvausta niiltä alueilta, joiden läpi uudet maantiet tulevat kulkemaan.

Prokuraattori vaatii lakiesitystä jätettäväksi valiokunnalle, mutta hänen esityksensä tuli hyljättyä 24 äänellä 17 vastaan.

Riistäjät kaikkea tekevät muka työttömien hyväksi

WINNIPEG, Man., helmik. 22. — Lainlaatijakunnassa hyväksyttiin valtion metsälakiin uusi lisäys, minkä mukaan määrätään maakunnassa paperipuutuotantoa varten hakatut puut valmistettavaksi paperiksi tai massaksi maakunnan rajojen sisällä. Tämä pykälä sanotaan säädetyn siksi, että sen kautta muka maakunnan työolot tulisivat paremmiksi.

Canadan Työläisten puolustusliiton vetoomus

Työttömien päivää vietettävä — Taisteltava terroria vastaan — Terrorin uhreja on avustettava

Canadan Työläisten Puolustusliitto kutsuu kaikkia Canadan työläisiä taistelemaan entistä tarmokkaammin sitä terroria vastaan, mikä nyt ilmenee ympäri Canadan ja joka on suunnattu erikoisesti Kommunistipuoluetta ja työttömiä työläisiä vastaan. Yhtykää viettämään kansainvälistä työttömien päivää maaliskuun 6 päivä. Vaatikaa työttömille työtä tai täytä palkkaa! Vaatikaa, että työnantajien ja hallituksen on maksettava työttömyysvakuutus! Vaatikaa Vancouverin, Edmontonin ja Montrealin työttömien tovereiden vapauttamista! Estäkää Edmontonin tovereiden, Boydin ja Hallin karkoitus! Vaatikaa Canadan työläisille puhe- ja järjestäytymisvapautta! Lyökää alas Toronton poliisien fascistiset toimenpiteet! Näyttäkää luokkasolidaarisuuttanne! Puolustakaa luokkataistelijoita, lähettäkää varoja siihen tarkoitukseen!

CANADAN TYÖLÄISTEN PUOLUSTUSLIITON TOIMEENPANEVA KOMITEA.

Tuhoisa lumivyöry sattunut Italiassa

YLI 20 IHMISTÄ JA 40 RAKENNUSTA TUHOUTUNUT

BOLOGNA, Italia, helmik. 23. — Villa di Mezzossa tänään tapahtuneessä hirvittävässä lumivyörymässä tuhoutui 40 rakennusta ja yhdeksän henkilöä kuoli ja neljä loukkaantui. Lisäksi ilmoitetaan 12 henkilöä olevan kadoksissa, todennäköisesti tulien tuhotuksi. Uhreja on löytänyt pelastusjoukkue, mikä teki tunnelcita tuhoutuneihin rakennuksiin läpi lumen.

Puola varustautuu

Varsovasta saapuneet tiedot kertovat, että Puolan sotaministeristön budjetti vuodelle 1930—31 edellyttää 837.2 miljoonan suuruisen summan kuluttamista armeijan tarpeisiin. Vuoteen 1927 verraten, ovat armeijan kulut suurentuneet 34 prosentilla. Tämän lisäksi on merkittävä, että toisten ministeristöjen budjetit sisältävät huomattavia summia, jotka menevät armeijan tarpeisiin.

PANKKEJA YHTYY BULGARIASSA

Sofia, Bulgaria, helmik. 21. — Kolme suurinta Bulgarian pankkia yhdistyi eilen yhtiöksi nimeltään Yhdistyneet Bulgarian pankit. Näiden yhteinen pääoma on 100,000,000 levaa.

Neljässä vuodessa 5-vuotissuunnitelma

ERIKOINEN SUURI LAINAKIN OTETAAN NEUVOSTOLIITOSSA TARKOTUKSEEN

MOSKOVA, helmik. 23. — Neuvostohallitus on päättänyt ottaa suuren kotimaisen lainan viisivuotissuunnitelman toteuttamiseksi neljässä vuodessa. Uuden lainan nimeksikin on pantu "Viisivuotissuunnitelma neljässä vuodessa." Uusi laina ottaa kolmen entisen teollistuttamislainan paikan, toisin sanoen entisillä lainan vastakirjoilla voidaan ottaa uutta lainaa. Lisäksi lainalla saadaan uutta pääomaa suunnitelman toteuttamiseksi.

Rumanian hallitus salaa sotahankkeensa

Hallitus uhkaa vangita jokaisen joka hälyyttää tilanteen johdosta

BUKAREST, helmik. 23. — Rumanian hallitus ilmottaa, että se tulee vangitsemaan jokaisen joka antaa hälyyttäviä tietoja Neuvostoliiton ja Rumanian suhteista. Hallitus syyttää oppositsionin käyttävän huhuja tarkotuksella vaikuttaa kunnallisvaaleihin.

Ilmeisesti hallitus haluaa salata sotasuunnitelmansa Neuvostoliittoa vastaan.

Lordien raivo rajaton N.-liittoa kohtaan

Lordit pelkäävät Englannin vallankumousta ja asemaa mihinkä he silloin joutuisivat

LONTOO, helmik. 23. — Englannin lordien samoin kuin kaikkien määrimmilleen Neuvostoliittoa kohtaan. Tämä käy hyvin selvästi ilmi siitä sanoin kuvaamattomasta vimmasta ja kiihkosta millä he Neuvostoliittoa vastaan hyökkäävät.

Niinpä lordit ovat usean päivän aikana lordien huoneessa hyökänneet työväen valtaa vastaan.

Lordi Newton vertasi bolshevikeja boa-käärmeihin ja alligaattoreihin, jotka ottavat ruokaa ja osottavat kiitollisuuttaan niclemällä hoitajansa. Lordi Cushendum vertasi Neuvostoliittoa ampiaispesään.

Lordi Birkenhead erikoisesti varotti hallitusta, että Intia on tulenarka ja että bolshevikit tekevät kaikkensa sen sytyttämiseksi.

"Työväenlordi" Ponsonby koetti rauhottaa lorditovereitaan sanomalla, että kommunistien yritys "kääntää" Englanti kommunistiseksi on yhtä turhaa kuin mormoonipappien yritys kääntää Englantia mormooniseksi.

Englannissa ja Euroopan mannermaalla on paljon entisiä venäläisiä aatelisia, sotaherroja ja kaikkia loisia, joilla ennen oli mitä loistavimmat olot mutta joiden useiden suolia nyt näkä kouristelee. Kun Englanninkin lordit ajattelevat tuollaista mahdollisuutta — niin se hyvin ymmärrettävästi panee raivoamaan. Ylellisyydessä mässännyt osaa arvioida ylellisen elämän ja sen menetyksen.

Puolassa lakkautetaan ammattiliittoja

VARSOVA. — Varsovan puuseppien lakon johdosta ovat viranomaiset lakkauttaneet puunjalostustyöntekijäin ammattiliiton, syyttäen sitä valtiovastaisesta toiminnasta.

Lodzissa on ollut ministeri Kvjatkovskin ja Pristorin sekä paikallisten viranomaisten yhteinen neuvottelukokous, johon on osallistunut myöskin ammattiliittojen puheenjohtajat. Neuvottelukokouksessa käsiteltiin kysymystä taistelusta työttömyyttä vasaan. Työministeri Pristor ilmoitti, että hallitus ei kykene itse avutsamaan tarpeessaolevia, sillä sen käytettävissä ei ole tätä varten riittävästi varoja ja siksi se on pakoitettu kääntymään yhteiskunnan puoleen, esittäen köyhimpien avustuskomitean järjestämistä.

Vieläpä Bund-järjestönkin lehti "Folks Zcitung" pitää tällaista työttömyyskysymyksen ratkaisemista pilkkana.

Vapaus myöhästyi osittain postista Viime lauantaina, postituskoneen rikkoutumisen takia. M.m. Torontoon menevät lehdet myöhästyivät tästä syystä.

Australiassa mätkitty mainareille tuomioita

SYDNEY, Australia, helmik. 22. — Wallsendin oikeudessa oli tänään tuomittavan 72 mainaria, jotka kaikki oli vangittu tammik. 10 p. Astonfieldin hiilikaivoksella olleiden kahakoiden johdosta. Näitä kaivosmiehiä syytettiin laittomasta kokoontumisesta ja kolmea heistä syytettiin rikkureiden pieksämisestä. Näille kolmelle poliisituomari langetti kolmen kuukauden vankilatuomion ja 69:lle sakkoja mitkä vaihtelivat $90:sta alaspäin.

Washingtonin koulut 'turmeltu' radikalismilla

WASHINGTON, D. C., helmik. 22. — Valtioviraston jäsenet ovat ihmeissään havaittuaan kommunistien propagandan levinneen koululaisten keskuuteen, yksinpä pääkaupungin kouluissakin. Täällä vangittiin 20-vuotias korkeakoulun oppilas Helen Colodney seitsemän toverinsa kanssa syytettynä puhumisesta Pennsylvania kadulla "ilman lupaa". Vangitsemisen jälkeen ilmoitetaan Helenin kertoneen 300 Washingtonin koulujen oppilasta olevan innokkaita kommunistisen nuorisoliiton ja pioneeriosaston jäseniä. Nuori Helen on selittänyt nälden järjestöjen tarkoituksena olevan taistella porvarillisten koulujen opetusten valkutuksia vastaan, opettaen lapsille samalla artioolkajärjestöjen sekä muiden samanlaisten järjestöjen turmiollisuutta.

Tämän Helenin selostuksen jälkeen ovat valtioviraston virkailijat ruvenneet pöyhimään kaikenlaisia muistiinpanojaan ja löytäneet sieltä Young Workerista, Young Comradesta, y.m. lehdistä leikattuja raportteja, jotka kaikki selostavat nuorisoliiton ja pioneerien toimintaa, mutta joiden vaikutusvaltaan eivät he olleet tähän asti uskoneet.

Punainen vaara Tshekkien armeijassa

LONTOO, helmik. 22. — Daily Telegraphin sähkösanomassa sanotaan, että Tshekkoslovakian armeijassa on paljastettu kommunistinen "salaliitto". Viranomaiset ovat vanginneet seitsemän sotilashenkilöä, kaksi korpraalia ja viisi sotilasta, Olmutsin kasarmilla.

Sotilasten keskuudessa on levitetty lentolehtisiä, joissa kehotetaan sotilaita tottelemattomuuteen ja kannattamaan luokkasotaa. Viranomaiset luulevat, että pääsyyllisiä ei ole saatu vangituksi.

Meksikossa hajotettu punaisten kulkue

Poliisi kaapannut mielenosotuspalakaatit

MEKSIKO CITY, helmik. 22. — Poliisi eilen illalla hajotti ilman väkivaltaa kommunistien toimeenpaneman mielenosotuskulkueen ja anasti n. 50 palakaattia. Kulkue järjestäytyi Regis hotellin luona ja se marssi kansallispalatsin luo, missä poliisi ja sotilaat kävivät sitä hajottamaan, lopullisesti hajottaen sen kun se oli palaamassa Regis hotellin luo.

Poliisi anasti kaikki muut liput paitsi suurta punaista lippua. Volmalauseissa oli: "Alas Amerikan imerialismi!", "Vapauttakaa kommunistit!" ja "Hyökkäystä Ortis Rubiota vastaan käytetään tekosyynä kommunistien vainoamiseen".

Valkoryssät uusia juttuja levittävät

Nyt he väittävät että Kreikassa olevaa valkoryssää vainotaan

ATEENA, helmik. 22. — Ateenan poliisi väittää saaneensa selville salaliiton kaapata valkoryssäkenraali Kirilov, joka on läheisessä idässä olevien valkoryssien johtaja. Poliisi ilmottaa saaneensa kuulla suunnitelman ei ainoastaan kenraalin, vaan myös hänen vaimonsa kaappaamiseksi, sillä vaimo myös kuuluu olevan innokas valkoryssien asian ajaja.

Kenraalin vaimo kuuluu saaneen nimettömän varotuskirjeen. Hiljattain kaksi miestä saapui häntä autolla hakemaan elokuviin. Vaimo ei lähtenyt, muistaen varotuksen, ja sensijaan hän käski hakijain saapua seuraavana iltana, mutta heitä ei saapunutkaan.

Noilla jutuilla on tarkotuksena nostattaa miellalaa Neuvostoliittoa vastaan.

PUNAISTEN JA VALKORYSSIEN VÄLILLÄ TÖRMÄYS PARIISISSA

Viranomaiset asettuneet valkoryssien puolelle — Kommunisteja vangittu

PARIISI, helmik. 22. — Pariisissa olevien valkovenäläisten ja kiihkoporvarien toimesta oli eilen iltaksi järjestetty erikoinen mielenosotuskokous Neuvostoliittoa vastaan. La Liberte lehti viikkokausia rummutti kokouksen hyväksi.

Bal Bullier rakennukseen oli kokoontunut noin 11,000 henkilöä, valkovenäläisten ja porvarien lisäksi paljon kommunistejakin. Rakennuksen ulkopuolella oli noin 2,000 henkilöä, jotka eivät mahtuneet sisälle.

Kun valkoryssät alkoivat parjata puheissaan neuvostovaltaa, niin tilaisuudessa olleet kommunistit ja työväenvallan sympatiseeraajat ryhtyivät osottamaan mieltään valkovenäläisille. Paikalle varattu suuri poliisiarmeija ryhtyi kapuloimaan ja ulosraahaamaan mielenosottajia. Kaikkiaan noin 30 henkilöä poliisi vangitsikin.

Sen jälkeen kuin haalista oli ajettu pois muut kuin valkovenäläiset ja kiihkoporvarit kokous hyväksyi yksimielisesti ponnen, missä kannatetaan suhteiden katkaisemista neuvostohallituksen kanssa.

Bal Bullierissa pidetyn kokouksen jälkeen kommunistit kokoontuivat Place D'Italie haalille, laulaen Internatsionalea ja kieltäytyen poistumasta haalista, poliisin määräyksestä. Poliisi tällöin ryhtyi käyttämään väkivaltaa. Syntyi taistelu, missä kymmenen poliisiakin loukkaantui. Poliisi vangitsi kymmenen kommunistia.

Yhdeksän henkilöä palanut kuoliaaksi

NEW CASTLE, Pa., helmik. 23. — Neljä miestä paloi kuoliaaksi varhain tänä aamuna kun tulipalo tuhosi Pennsylvania rautatien aseman Edinburgissa, lähellä tätä palkkaa. Kaikki ruumiit paloivat ettei heitä voi tuntea. Varkaiden luullaan sytyttäneen tulipalon.

HOTELLIN PALOSSA VIISI HENKILÖÄ PALANUT

Oakland, Cal., helmik. 23. — Viisi tuntematonta henkilöä paloi kuoliaaksi ja seitsemän muuta on kateissa, kun tulipalo tuhosi vanhan Webster hotellin.

Torontossa ihmisiä leikatessa kuolee

Nukutusainetta ilmeisesti vikaa — Asiaa tullaan tutkimaan

TORONTO, helmik. 22. — Koroneri Crawford on määrätty tutkimaan kahta kuolemantapausta, jotka ellen tapahtuivat Toronton sairaaloissa, potilaiden ollessa nukutettuina leikkausta varten.

Toisessa tapauksessa on nukutettu ollut hyvin heikko, ja leikkaus aijottiin tehdä hänen omasta ja vainmonsa pyynnöstä, mutta leikkausta ei kerätty alkamaankaan, kun hän tuli niin sairaaksi, että leikkaus oli keskeytettävä. Vaan kaikki yritykset hänen virottamisekseen olivat turhia. Nukuttaessa oli käytetty alnoastaan eetteriä.

Toisessa tapauksessa oli nukutukseen käytetty kaasua ja happea, sekä pieni annos eetteriä. Ja juuri kun leikkaus oli loppuun suoritettu, nija leikattava, Mrs. Rogers, rupesi hengittämään hyvin vaikeasti ja muutaman minuutin kuluttua kuoli.

Viime aikoina on paljon potilaita kuollut nukutukseen.

Italian vapautettava itävaltalaisia vankeja

Tämä johtuu näiden maiden välisestä sopimuksesta

ROOMA, helmik. 22. — Itävallan ja Italian välisen ystävyyssopimuksen perusteella on Mussoliinin täytynyt peruuttaa kaikki ne tuomiot, joita on langetettu poliittisista syistä Bolzanon maakunnassa, Italiassa asuville entisille Itävallan alamaisille.

Tri Joseph Kiener, joka on tuomittu fascismivastaisesta toiminnasta kolmeksi vuodeksi Ponsan saarelle vankilaan, on vapaudettu. Kahdeksan muuta itävaltalaista jotka ovat olleet poliisin erikoisen katsannon alaisina niin tarkoin, että heidän on täytynyt olla huoneessaan illalla määrätyn tunnin jälkeen, on myöskin vapautettu.

Tästä lähtien ei saa vangita Ylä Adigessa ketään itävaltalaissyntyisiä poliittisten syiden perusteella.

Chicagon poliisi työttömiä hakannut

Virkanyrkit ovat myös vanginneet 30 mielenosottajaa

CHICAGO, helmik. 22. — Useita satoja työttömiä yritti eilen marssia kaupungin talolle vaatimaan työtä ja palkkaa, mutta ratsupoliisi, muun poliisivoiman lisäksi, hyökkäsi kukuetta hajottamaan. Poliisi käyttäytyi raakamaisesti, hakaten kapuloillaan mielenosottajia ja vangiten heitä noin 30. Poliisi ilmottaa saaneensa tiedon mielenosotuskulkueen toimeenpanosta, mistä syystä se osasi olla varuillaan.

Chicagossa kuten muissa kaupungeissa ovat työttömät valinneet erikoisen työttömien neuvoston, mikä järjestää mielenosotuksia.

Poliisi väittää, että Chicagossa muka ei olisi paljoa enempää työttömiä kuin ennenkään, että rautatie- ja tehdastyöt ovat normaaliset, mutta että Chicagoon on saapunut muualta työttömiä toivossa saada näyttelyrakennusten rakentamisessa työtä, mitkä työt elvät vielä ole sanottavasti alkaneet.

Afganistanissa edelleen kuohuisa tilanne

LONTOO, helmik. 22 p. — Rawalpindistä, Intiasta saapuneissa tiedoissa kerrotaan että Afganistanissa heimojen keskuudessa vallitsee levotori tilanne ja että uudet taistelut tulevat puhkeamaan.

Nadir Khan, joka kykeni kukistamaan vallanaanstajan Bacha Sakaon useita kuukausia sitten on vaarallisesti sairaana. Useiden heimojen ilmoitetaan kannattavan pakolaisuudessa olevan entisen kuninkaan Amanullahin palaamista valtaistuimelleen, mutta hänen vaimoaan vastaan on tyytymättömyyttä sen johdosta että hän on poistanut hunnut ja taistelee niitä vastaan. Nadir Khan on Amanullahin setä.

Japanin hallitus voittanut vaaleissa

TOKIO, helmik. 23. — Torstaina toimitetuissa vaaleissa hallituspuolue on voittanut loistavasti, mikäli tähän saakka lasketut vaalintulokset osottavat. Varsinkin maaseudulla on hallituspuolue voittanut. Hallitus toimitutti vaalit toivossa saada parlamentin alahuoneessa enemmistö, missä se onkin onnistunut. Proletaarinen puolue on saanut kolme edustajaa.

Ontarion kaivoslain muutos esillä

TORONTO, helmik. 22. — Ontarion lainlaatijakunnassa on ollut esillä uusi kaivoslaki, minkä pitäisi vähentää kaivosonnettomuuksien vaaraa maakunnan kaivannoissa.

Tämän uuden lain mukaan annetaan yleiselle kaivosten tarkastajalle valta määrätä rakennettavaksi maanpinnan alle kaasun pitäviä asemia. Maan päälle pelastusasemia, joissa mainareita harjoitetaan nykyisiin pelastustyötapoihin tulipalojen sattumisen varalta. Lakiesityksessä on myöskin erikoisia määräyksiä kuinka räjähdysaineita on käsiteltävä ja missä räjähdysaineet on säilytettävä erikoisissa rakennuksia, ja laatikkojen päällä tulee olla valmistajan nimi ja osoite, räjähdysaineen voima ja valmistuspäivänmäärä. Rakennus, missä näitä säilytetään, ei saa olla 200 jalkaa lähempänä shaftia.

Kaivostarkastajalla on valta määrätä tunnelit kaivettavaksi vierekkäin olevien kaivantojen shaftien välille, että onnettomuuden sattuessa pääsee pois toisen shaftin kautta. — Ja työnjohtajien tulee osata antaa pelastusmääräykset englannin kielellä.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.
Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Toimitus, konttori, kirjakauppa ja paino omassa talossa Elm Streetillä.

Postiosoite: Vapaus, Box 69, Sudbury, Ont.

Puhelimet: Konttori 1038. — Toimitus 536W. — Kirjakauppa 2387W.
Phones: Office (job work, advertisements, etc.) 1038—Editor 536W.—Bookstore 2387W.

Julkaisijat J. W. Ahlqvist.
Manager: J. W. Ahlqvist.

Office, Bookstore and Printshop: Vapaus Building, Elm Street.

All mail to be addressed: Vapaus, P.O. Box 69, Sudbury, Ont.

TILAUSHINNAT:
3 vk.$4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50 ja 1 kk. $1.00.

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjevaihtoilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset 50c palstatuuma. — Nimenmuuttoilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Asuntoeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50 lisämaksu kiitoslauseelta tai muistoväreiltä. — Ulkomaan tiedot ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmettajien ja ilmotuskeattuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen.
General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeesenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. W. Ahlqvist, liikkeenhoitaja.

Canadan puolustusliiton toiminta

Canadan työväen puolustusliitto on lähettänyt lehdellemme tilastoa toiminnastaan kuluneelta vuodelta sekä luettelon niistä luokkajutuista, joita se tänä aikana on joutunut käsittelemään.

Torontossa osallistui puolustusliitto puhevapaustaisteluun, joka alkoi tammikuussa 1929 poliisin hyökättyä Standard teatterissa pidettyyn Leninjuhlaan, jonka se provosoi hajalle heittämällä kyynelkaasupommin Pitkin vuotta kestäneen puhevapaustaistelun aikana vangittiin 64 henkilöä, vankeutta langetettiin 605 päivää, parissa tapauksessa kumottiin tuomio ja neljän tuomitun asiat ovat valituksen alaisina.

Puhevapaustaistelun yhteydessä sukeutui useampia vastakorvausjuttuja, kuten Kligin juttu Parkeria vastaan, MacDonaldin juttu poliisia vastaan, koskien katukokousten laillisuutta, Buckin juttu poliisia vastaan haalien kieltämisen johdosta, "Workerin" juttu poliisikerjanti Nursey'tä ja Inland Printing-yhtiötä vastaan lehden laittomasta takavarikoimisesta ja Freiheit-kuoron juttu Hygeia haalia vastaan.

Syyskuussa sattuneen Hamiltonin lakon yhteydessä esiintyi 33 lakkovartiointijuttua, kaksi lakkolaista tuomittiin kukin 2 kuukaudeksi ja yksi 6 kuukaudeksi. Useita sakotettiin. Helmikuussa oli kuuluisa Vapauden painokannejuttu. Torontossa oli myöhemmin virkavallan juttu kuutta lentolehtisten jakajaa vastaan "kapinallisesta herjauksesta", mutta juttu kumottiin.

Kahdeksan työläistä vuoden varrella tuomittiin karkoitettavaksi tahi uhattiin karkoituksilla. Viimeisimmistä mainittakoon Boydin ja Hallin juttu Edmontonissa, jossa mainitut työttömien johtajat tuomittiin kahdeksi kuukaudeksi vankeuteen ja sen jälkeen karkoitettaviksi. Karkoitustuomio pannaan täytäntöön, ellei puolustusliitto saa sitä estetyksi.

Vancouverissa on työttömien mielenosoitusten ja hätäaputyökeinottelua vastaan toimeenpannun lakon yhteydessä tapahtunut 40 vangitsemista ja 14 juttua on vireillä oikeudessa.

Kaikissa näissä jutuissa on työväen puolustusliitto tehnyt kaikkensa vainottujen työläisten oikeuksien puolustamiseksi. Sitä mukaa kun luokkataistelu kärjistyy, laajenee puolustusliiton toiminta. Tästä syystä on työläisten velvollisuus myöskin yhtyä tukemaan puolustusliittoa sen vaikeassa tehtävässään.

Tuulen muutoksia siirtolaiskysymyksessä

Canadassa ei ole ollut minkäänlaista säännösteltyä siirtolaisuuspolitiikkaa viime vuosina. Maa on ollut avoinna uusille tulokkaille. Liittohallitus, laivakomppaniat ja erilaiset rautatieyhtiöiden ajaiset asutusjärjestöt ovat harjoittaneet ulkomailla voimakasta siirtolaisvärväystä. Brittiläisiä siirtolaisia on houkuteltu maahan hallitusten avustamilla matkalippuhalvennuksilla. Värväystoimistoja ja kursseja on järjestetty Englannissa.

Kaiken tämän seurauksena on ollut laaja siirtolaistulva Canadaan. Taloudellinen ahdinkotila Euroopan maissa on myös kiihoittanut tänne suuntautuvaa siirtolaisuutta. Onhan Canada laaja maa, "suunnattomine mahdollisuuksineen". Siellä on tilaa, niin uskottiin.

Vuosien kuluessa on tämä siirtolaistulva kuitenkin ylittänyt tarjolla olevat työmahdollisuudet ja ollut omiaan lisäämään muutenkin suureksi paisunutta talvityöttömyyttä. Mutta ei sillä väliä, arveltiin hallituspiireissä. Työnantajat saavat halpaa työvoimaa. Elonkorjuu tulee suoritettua halvemmalla, kun on runsaasti työläisiä kilpailemassa tilapäisestä työstä. Viisi siitä, miten heille käy talvella. Laivakomppaniat ja rautatiet hyötyivät.

Ensimäisiä oireita jonkinlaisesta muutoksesta siirtolaisuuspolitiikassa oli hallituksen antama muodollinen määräys Keski-Euroopan maista tulevien siirtolaisten lukumäärän rajoittamiseksi. Myöskin hallitus sittemmin kääntyi länsimaakuntien puoleen n.k. mennoniittikysymyksessä, kieltäytyen sitten ottamasta vastaan näitä uskonlahkolaisia, koska maakuntahallitukset asettuivat vastustamaan niiden maahantuloa.

Tilanteessa onkin viimeisten parin vuoden kuluessa tapahtunut melkoisia muutoksia. Tilapäisen elonkorjuutyövoiman kysyntä on suuresti supistunut traktorien ja yhdistettyjen leikkuu- ja puimakoneiden käytön levenemisen johdosta. Kaikilla muillakin aloilla on työnkysyntä suurempi kuin tarjonta. Työttömyys on muuttunut kroonilliseksi. Sitä pahentaa yleinen taloudellinen kriisi.

Tämän vuoksi on alkanut kuulua ääniä, että siirtolaisuuspolitiikassa on tehtävä muutoksia. Sitä ei ole enää jätettävä laivayhtiöiden värväyksen varaan. Järjestyneen työväen taholta sangen voimakkaasti vaaditaan että valheelliseen propagandaan perustuvasta siirtolaisvärväyksestä on tehtävä loppu. Työläisten oikeutta siirtyä maasta toiseen ei ole rajoitettava, mutta keinottelu siirtolaisten työvoimalla on lopetettava. Kieltätaitamattomille siirtolaisille on turvattava työnsaanti unioiden taksoja vastaavilla palkoilla ja avattava siirtolaisille kaikki mahdollisuudet järjestymiselle.

Mitä tapahtuu Lontoossa?

Virallisesti ilmoitetaan, että viiden suurvallan laivastokonferenssi Lontoossa on päättänyt lykätä istuntojaan viikolla Ranskan hallituspulan takia. Laivastoneuvottelut ovat jo venyneet melkein kuukauden kestäväksi, eikä mitään erikoisempia tuloksia ole osoitettavissa. Kun konferenssi kokoontui, kuvailtiin maailmalle tilannetta hyvin toivorikkain värein, mutta mitä enemmän aikaa kului sitä niukemmiksi kävivät puheet, ja lopuksi on kapitalistilehdistö myöntänyt, että neuvottelujen tulokset näyttävät pikemmin edistävän merivarustusten lisäämistä sekä kilpailun jatkumista, kuin niiden rajoittamista.

Muuan toinen seikka on myöskin astunut entistä selvemmin näkösälle. Kapitalistilehdistö myöntää, että riistovaltiot voivat näissä neuvotteluissaan päästä jonkinlaiseen yhteisymmärrykseen ainoastaan voimien yhdistämisestä Neuvostoliittoa vastaan. Kansainväliset imperialistiset ristiriitaisuudet, jotka muodostavat perustan imperialistisille sotavarusteluille, ovat sovittamattomat, eikä näinollen voida päästä mihinkään asesupistuksiin. Mutta sensijaan "Chicago Daily News" Lontoon kirjeenvaihtaja jo tammik. 27 pnä kirjoitti lehdelleen: "On heti sanottava, että venäläinen vaikutus konferenssissa ei ole mikään häiritsevä tahi hajoittava vaikutus. Sen seuraukset päinvastoin ovat erinomaiset. Venäjä, olkoon siitä itse tietoinen tahi ei — ja luultavasti se on tietoinen — on taipuvainen synnyttämään yhteisyyden tunteen viiden vallan merivoimissa."

Kommunistinen Internationale käsittää hyvin, että Lontoon neuvottelut ovat tähdätyt työläisten neuvostovaltaa vastaan. Mutta se on myöskin ottanut huomioon kapitalistista maailmaa repivän sisäisen taloudellisen kriisin, monikymmenmiljoonaisen työttömyyden, sen seurauksena olevan köyhälistöjoukkojen tyytymättömyyden ja taisteluhalun kasvamisen, ja tekee kaikkensa kääntääkseen nuo voimat imperialismia vastaan. Siksi on Komintern antanut kutsun kansainvälisten työttömyysmielenosoitusten järjestämisestä maaliskuun 6 päiväksi. Täten mobilisoidaan kaikissa maissa kapitalismin kriisin nostattamat voimat kapitalismia vastaan ja taisteluun imperialistisia sotavarusteluja vastaan sekä Neuvostoliiton puolustamiseksi.

MacDonaldia tympäisee jo sanajyrkkyyskin

Porvarilehdet ovat ylimalkaan samalla tavalla suhtautuneet pääministeri MacDonaldin Englannin itsenäisen työväenpuolueen (Independent Labour Party) jäsenyydestä eroamiseen. Kaikki viittaavat mielihyvällä siihen, minkä vaikutuksen raskas "hallitusvastuu" tekee työväenpuolueen ministereihin. Kaikki panevat merkille, että macdonaldit, snowdenit ja hendersonit havaitsevatkin olevansa pakoitettuja tinkimään entisistä "radikaalisista" periaatteistaan, kun joutuvat käytännöllisiin hallitustehtäviin porvarivaltion hallitukseen. Tätä "metamorfoosia" tervehditään ilolla todistuksena "työväen johtajien" välttämättömään mukautumiskyvystä. "Parempi puoli limppua, kuin jäädä kokonaan leivättä!" Toista on agiteerata joukkoja johonkin aatteelliseen liikkeeseen, toista panna aatteita käytäntöön, sanotaan. "Sosialismi meidän aikanamme" on kuollut, vakuutetaan edelleen.

MacDonaldin eroaminen itsenäisestä työväenpuolueesta, joka puolue on tavallaan ollut vain työväenpuolueen sanajyrkkä tarmoton vasensiipi, ei tule johtamaan mihinkään mullistaviin hajaannuksiin työväenpuolueessa, eikä se ole aiheutunut siitä, että mainittu Maxtonin ja Wheatleyn ryhmä olisi todellisuudessa kumouksellisempi kuin työväenpuolue (mitään punaista tahi kumouksellisuutta ei ole kummassakaan), vaan MacDonald on todellakin jo niin parkkiintunut kapitalistisen järjestelmän lakeija, että hän katsoo n.s. clydelaisten edustajain sosialistisen fraasailun ja sanajyrkkyydenkin liian tympäiseviksi. Hän arvelee kaiketikin oman asemansa loordeilla koristetussa "työväenpuolueessa" siksi vankaksi ja oppositionin niin heikoksi, että voi jättää sen kokonaan huomioonottamatta. Niinpä hän sanookin vastaisuudessa pitävänsä kurin sovelluttamista itsenäisen työväenpuolueen niskoittelevaan "vasemmistöön" parempana kuin pään silitystä.

Muistamme miten tämä työväenpuolueen vasen siipi tuli toista vuotta takaperin ulos rohkeilla vaatimuksilla, että puolue oli puhdistettava herraskaisesta rämettyneisyydestään ja otettava ohjelmaansa "sosialismin rakentaminen — meidän aikanamme". Tämä huuto osoittautui vain huijaukseksi, sillä MacDonald pian leikkasi siivet näiltä hännystakeissa kulkevilta "kaunosieluilta".

Taistelu oikeistovaaraa vastaan Canadan kommunistipuolueessa

(Jatkoa numeroon 44)

KOMMUNISTISEN KANSAINVÄLISEN TOIMEENPANEVAN KOMITEAN KIRJE

Moisten tapahtumain vallitessa saapui Kominternin tp. komitean kirje puoluekonventsionille viime kesäkuussa. Se muodostui ikäänkuin tunnusmerkiksi, minkä perusteella tapahtui selvä jako niihin aineksiin, jotka todella tukivat Kominternin kuudennen konventsionin linjaa, ja niihin, jotka vastustivat sitä julkisesti tai salaisesti.

Mainitussa kirjeessä osotettiin "Canadan itsenäisyys"-tunnus vääräksi, ja proletaarisen vallankumouksen erheelliseksi ilmaisuksi Canadassa. Tuossa kirjeessä kuvataan Canada "kehittyväksi imperialistiseksi maaksi," jonka porvaristo valmistautuu sotaan Neuvostoliittoa vastaan ja joka, omain imperialististen ristiriitainsa takia, tulee väistämättömästi vedettyä imperialistisen sodan pyörteeseen. Kirjeessä sanotaan:

"Samalla kertaa on meidän korostettava sitä seikkaa, että päätaisteluna tässä yhteydessä ei ole abstraktinen (aateperäinen) tunnus, 'taistelu riippumattomuuden puolesta,' vaan taistelu Canadan porvaristoa, tai sen jotain osaa, vastaan, mikä yrittää pakolla viedä (proletariaatin) kumpaan tahansa imperialistiseen leiriin tulevassa sodassa."

Englantilais-yhdysvaltalainen yhteentörmäys, johon Canada tulee vedettyä maantieteellisen ja taloudellisen asemansa takia, on juuri se todellinen imperialistinen ristiriita, mihin Canada huomaa kuuluvansa. Kominternin kirjeessä lausutaan:

"Canada on jättiläsmäisen maailman taistelun yksi päänäyttämö, taistelun, mikä on impeiralistisen maailman sisäisen ristiriidan keskus."

Kominternin kirje hylkäsi enemmistön poliittisen teesin, missä kielletään Canadan työväen vasemmistolaistuminen, ja lausui:

"Ratsionalisoinnin vastavaikutus ilmenee selvästi Canadan työläisissä, eritoten järjestämättömien teollisuuksien palveluksessa olevissa nuorissa työläisissä ja naisissa, kuten itsestään alkaneitten lakkojen aalto osottaa, muodostaen työväenluokan eräiden osien vasempaan liikehtimisen, mikä mahdollisesti (?) on yleisen liikehtimisen alkusoittoa. Puolue ei ole tätä ilmiötä riittävästi tutkinut; keskuskomitean istunnoissa on mainittu, että 'ei ole olemassa mitään vasempaan liikehtimistä.' Moinen suhtautuminen ilmaisee itsensä lakkojen johtamisen laiminlyönnissä, kuten esim. Hamiltonissa."

"Nykyisistä kehitysvaiheista voi ainoana tuloksena olla työläisten edelleen vasempaan suuntautuminen ja ammatillisen liikkeen byrokraattien etemmäksi oikeaan kulkeminen."

Enemmistö tuli petettyä Canadan "hyvinvoinnilla" ja tuuditettua toimettomuuteen "laajennuslaululla", mitä Canadan rahaporhojen palkkarengit lauloivat. Enemmistö kehitti eräänlaisen teorian, mikä lähenteli Yhdysvaltain puolueen "poikkeus"-teoriaa ja mikä esitettiin epäselvästi, mutta oli kuitenkin havaittavissa. Toiselta puolen vähemmistön toverit liiottelivat välittömän talouspulan tärkeyttä menestyksellisen vallankumoustyön edeltäjänä. Kominternin kirjeessä esitetään tämä kysymys, ja aivan oikein, täten:

"Canadan kapitalismin vakiintumisprosessissa on havaittavissa teollisuuden lisääntyvä ratsionalisoiminen; niin sanotussa vanhassa teollisuudessa tapahtuu se hiestytysjärjestelmän käytäntöön ottamisen ja tuhlauksen poiston kautta; ja 'uudesas' teollisuudessa työn entistään suuremman tehostuttamisen ja uudenaikaisen koneiston käytäntöön ottamisen kautta. Pankkien ja korporatsionien trustiutumisen kautta edistyy finanssien kontrollin keskittyminen nopeasti; raaka-aineiden tuottajain ja tehtailijain finansiaalinen yhdistyminen jatkuu. Samalla kertaa kun tuo prosessi raivaa tietä pulakaudelle sekä Canadan kapitalismin sisäisten ja ulkoisten ristiriitain kärjistymiselle, ovat sen välittömät seuraukset: lisätä melkoisesti työssä olevain proletaarien lukumäärää; ottaa uudempain teollisuuksien palvelukseen siirtolaiset, omaisuutensa menettäneet farmarit ja 'vanhain' teollisuuksien tarpeettomat työläiset; sekä pitää työväen vararmeija, suurin piirtein, normaalitasossa.

"Mutta huolimatta noista väliaikaisista ilmiöistä, on Canadan taloudessa jo havaittavissa lähestyvän pulan merkkejä, puhumattakaan kansainvälisistä (taloudellisista) yhteen sykerryksistä, jotka tulevat kietomaan myös Canadan mukaansa.... Keskuskomitean esittämässä poliittisessa teesiluonnoksessa (enemmistön teesi — J. P.) lyötiin tämä laimin, mutta sitävastoin korostettiin liiaksi Canadan 'hyvinvointia', eikä osotettu täsmälleen ristiriitoja ja pulaksymys syrjäytettiin tykkänään."

Enemmistö jätti tykkänään huomioon ottamatta Canadan maanviljelyksen. Vaikka Canadan työtätekevästä väestöstä on 30 prosenttia maanviljelyksen palveluksessa, niin enemmistön teesissä ei ollut ainoatakaan lausetta tästä kysymyksestä. Vähemmistön toverit elvät myös antaneet tälle kysymykselle muuta huomiota, paitsi viittasivat siihen muodollisesti ja koulupojan tavoin, laatimatta sitä varten taktiikkaa paremmin kuin taistelun ohjelmaakaan. Kominternin kirje laskee leninistisen perustan agraariohjelmalle ja asettaa puolueen vastuunalaiseksi siitä, että se tulee muodostamaan selvän agraariohjelman ja alottamaan toiminnan köyhäin farmarien keskuudessa. Kominternin kirjeessä lausutaan muun muassa:

"Kohoava ratsionalisoimisprosessi on käynnissä Canadan maanviljelyksessä, samankaltainen kuin teollisuudessakin.... Tämä tulee kärjistämään luokkavastakohtia farmarien riveissä, ja kohottamaan selvemmäksi luokkataistelun maalaisväestön keskuudessa.... Maanviljelyksen suurempi tuottavaisuus, minkä ratsionalisoiminen tekee mahdolliseksi, tulee saattamaan lähemmäksi maataloupulan mahdollisuuden.... Maatalouden alalla on odotettavissa ankara kaaos."

Kominternin kirjeessä asetetaan puolueen päätehtäväksi sen tulevassa agraaritoiminnassa seuraavaa:

"Välittömäin vaatimusten ohjelman laatiminen, mikä tulee linjottamaan köyhät farmarit taisteluun rikkaita farmareita vastaan ja mitä tulee sisältämään heidän välittömät taloudelliset tarpeensa sekä kärjistämään niitä luokkavastakohtia, joita maanviljelyksen kapitalistinen kehitys on jo korostanut."

Tämä agraariohjelma tulee niinikään:

"johtamaan köyhät farmarit taisteluun rikkaita farmareita ja heidän maakunnallisia haliltuksiaan, pankkeja, rautateitä, lainausyhtiöitä ja koko kapitalistista järjestelmää vastaan."

(Jatk.)

Montrealin uutisia

Ikuiset uhritulet — Lauri Lucdon kirjoittama uusi kirja, jatkoa hänen ennen kirjoittamaansa kirjaan "Kamaran Sankarit", on saapunut kirjakauppaan. Muistakaapa käydä ostamassa kirja itsellenne, sillä Pakolainen, Valkoisen Leijonan Metsästäjä ja Kamaran Sankarit, jotka hän on ennemmin jo kirjoittanut, olivat parhaiten kysyttyjä teoksia kaupoissamme, ja voimme luottamuksella uskoa että kirjalla Ikuiset Uhritulet tulee olemaan samanlainen menekki.

Ocsaston näyttämöllä — "Ryöstetty kaunotar", tullaan antamaan uusintanäytäntönä maalisk. 2 päivän illalla. Virheellisyyksiä tullaan tällä kertaa korjaamaan. Muistakaapa saapua katsomaan mitä kaikkia rakkaus teettelee ihmisillä. Sisäänpääsy liputkin ovat vain tällä kertaa 30 senttiä etukäteen ja 40c. ovella. Lippuja etukäteen saa ostaa toimikunnan jäseniltä ja Vapauden kirjakaupasta.

Työttömäin kokous pidettiin 20 päivän iltapäivällä. Osanotto kokoukseen oli huomattava. Kokouksia tullaan aina jatkamaan. Samalla valmistutaan viettämään kansainvälistä Työttömäin päivää 6 p. maaliskuuta ennen ilmoitetun 26 päivän tilalla, sillä 26 päivän vietto (vietää kansainvälistä työttömäin päivää) on peruutettu ja siirretty sen viettäminen 6 päiväksi maaliskuuta. Montrealin työttömäin järjestö tulee järjestämään mainittuna päivänä useita kokouksia ympäri kaupungin ja yhden suuremman joukkokokouksen. Muistakaapas kaikki valmitautua menemään näihin tilaisuuksiin, sillä työttömyys Montrealin suomalaisten keskuudessa on ehkä suurempi kuin monen muun kansallisuuden keskuudessa, sillä ainoastaan muutama kymmenen Montrealin suomalaisista miesjäsenistä on nykyään työssä.

"Jousen" toiminta on ollut vilkasta koko talven, ainakin vuosikokouksen jälkeen, sillä harjoituksia on pidetty kaksi ja kolme kertaa viikossa. Jousi ei ole voinut ottaa osaa eikä järjestää tänä vuonna vielä mihinkään ulko-kilpailuihin, sillä alkavana toimintavuotena on vaikea saada kaikkia järjestettyä. Kuitenkin koetettu pitää sisävoimistelu sitä monipuolisempana. Uusia jäseniä on myöskin yhtynyt paljon, etenkin mieihä; naisia sitävastoin vähemmän. Nyt suunnittelee seura pitää keväällä suuremmoisen iltaman, jossa tullaan antamaan talven tuloksia yleisölle nähtäväksi. Ohjelmassa on lupauttuneet suoriutua naiset niinkuin miehetkin, samoinkuin viime kerrallakin, ainoastaan eroituksella että voimisteluestiyksiä tulee olemaan tällä kertaa paljon enemmän.

Mutta näiden suunnitelmien toteuttamiseksi tulee jokaisen jäsenen muistaa että saapuu säännöllisestil harjoituksiin, eikä loista poissaololla joka toinen kerta, sillä tavalla ei voida saada mitään eheää esitystä. Muistakaapas kaikki Jousen miehet ja naiset harjoitusaikanne, ja antakaa toisiaankin näytös mihin lyhyellä ajallakin voidaan päästä.

Rajat selville. — Vieläkin siitä kirjoituksesta "Rajat selville". Viime kirjeessä mainittiin miten seuroja perustellaan ja sitten niitä puolueettomuuden ja isänmaallisuuden nimessä koetetaan viedä eteenpäin. Sattui juuri käteeni eräs suomalainen kansallismielinen lehti jossa selostetaan Suomiseurain ja Ulkosuomalaisyhdistyksien yhteen liittymisestä ja yhteisen toimikunnan valitsemisesta, joka Suomesta päin tulee johtamaan näitä "puolueettomia" isänmaalliskansallishengen omaavia seuroja. Tässä toimikunnan kokoonpanossa on ensinnäkin Suomen hallituksen ministeristö melkein kokonaan ja loput kaikki enemmän tai vähemän Suomen hallituksen lähellä olevia henkilöitä, joten siltä puolelta on kyllä silloin hienon ja hyvin asestetun johdon alaisena, eikä ole pelkoa että pois raiteilta kukaan pääsee menemään, ei ainakaan seuran toiminta. Myöskin seuran jäsenistö on silloin kirjaimellisti luokitettuna niiden sääntöjen jälkeen mitä tämä Suomessa oleva toimisto tässä viime vuonna antoi tänne maahaan tunnetuille näiden kansalliseurojen perustamista ajaville henkilöille. On oltava kahdet säännöt, koska on oleminen kahdenlaisia jäseniäkin, toiset säännöt toteuttaaksen tarkoitusperät, ja toiset jolla pyhitetään keinot, niinkuin ohje sisälsi.

Miksi näitä juuri koetetaan viedä puolueettomuuden nimessä? Eikö sitä voida yhtä hyvin selostaa, että tämä ja tämä kansallisseura on Suomen hallituksen tänne asettama ohranalaitos, joka tarkkailee täällä toisella puolen Atlannin olevia suomalaisten toimia, ja silloin myöskin sen jäsennyyteen ymmärettävästi yhtyisi jokainen kansallishenken ja ohranoimisen hyväksyvä henkilö, elkä kukaan tulisi harhaan johdettuksi. Miksi tällä puolella juuri on näitä seuroja perustettava puolueettomuuden nimessä, toimiihan Suomessakin kaikki suojeluskuntayhdistykset, lottasvärdit y.m.s. julkisesti nimellään. Sehän olisi rehellistä tällä puolen valtamerenkin. Mutta puolueettomuuden naamarilla kulkeminen ja toisin toiminen on sitä ohranamaista toimintaa, ja samalla todiste nälden seurojen todellisesta tarkoitusperästä. Seuralle, olkoonpa se sitten mikä hyvänsä joka toimii julkisine periaatteineen kannattaa nostaa hattuaan (?!), mutta seurat, joita Suomensa vasta perustettu tai toiminnan alkuun päässyt toimikunta koettaa tänne puolen valtameren perustella, on ohranaseuroja, täyttämässä ainoastaan heille tälle puolen valtameren asetettuja vissiä tarkoitusperiä suomalaisten työläisten toiminnan urkimiseksi ja sitten Suomen ohranalle ilmoittamiseksi. Työläiset, rajat selville näihin seuroihin nähden. Alkää antako jonkun puolueettomuus-naamion pettää itseänne. Meillä on täällä työläisille työväen järjestöt ja jos Suomen valkoinen komento haluaa tänne perustaa omia ohranalaitoksiaan, seurojen nimessä, niin se on tietenkin Suomen hallituksen asia. Mutta että työläisiä on turha ruveta nenästä vetämään ja puolueettomuuden nimessä ratsastamaan, siitä pitäkäämme huoli. — J. S.

Ft. Williamin uutisia

Näyttämöllä taas on lauantaina maalisk. 1 p. hyvä ensi-ilta, silloin näkee ramppivalon Artturi Järviluoman "Pohjolaisia". Tämä näytelmä kuuluu kieltämättä parhaiden suomalaisten kansannäytelmien joukkoon jotka ei koskaan käy vanhaksi. Suomessa, kun tulee kysymys jonkun vanhemman kansannäytelmän ohjelmistoon ottamisesta, niin joukossa lyötyy aina "Pohjalaisetkin" "Tukkijoen" ja "Seitsemän veljeksen" rinnalla. Työväen teatterien ohjelmistoon on "Pohjalaiset" kuulunut heti sen ilmestyttyä, samoin Fort Williamin'in näyttämöllä aikaisemmin esitetty. Nyt näytellään kokonaan uusin roolijaoin ja on samalla pieni "kypsyyskoe", sillä näytelmässä on monta hyvää tehtävää ja samalla vaativaa, joten yleisölle tarjoutuu tilaisuus ja varmasti mielenkiintoinen, sanomaan painava sanansa esityksestä. Moni joka on kappaleen aikaisemminkin täällä nähnyt, rientää tekemään tuttavuutta uudelleen. "Pohjolaisista" löytyy kaikkea, sillä saa nauraa, itkeä, siinä lauletaan ja tanssitaan, mitä sitä enää osaa yhden illan osalle odottaakaan, ja kun yleisöllä on vielä se tiedossa, että harjoittelemme esityksen aina mahdollisuuksien mukaan ehyeksi. Osajako kokonaan uusi, näytelmän keskeisin henkilö (Jussi) Wäinö Kääriäinen, (Harri) Jussi Koskitalo, (Liisa) Aino Turunen, (Kaisa) Lyydia Tuomi, (Santtu) Einari Hoffren, (Kaappo) Wiktori Tuomi, (Maija) Elmi Anttila, (Antti) Vili Berglund, (Vallesmanni) Jack Jackson ja (Karjamaan Kyösti) Eino Hilman. Lisäksi pienempiä rooleja, kylän tyttöjä ja poikia, sekä häijyjä. Toivomme yleisön pitävän tämän mielessään. Alkaa k:lo 8.30 ill. Sisäänpääsy etuk. 40 senttiä, ovella 45 senttiä. Kuvia myöskin saatavana. Riennämme siis kaikki williamilaiset katsomaan "Pohjolaisia", samoin ympäristöltä. Tervetuloa!

F. W:lainen.

Eri paikkakunnilta

Rouyn, Que.

Työolcista. — Johtavana työmaana paikkakunnalla on Noranda (Horne) kuparikaivanto, jossa lähes tuhatkunta työmuurahaista kaivaa rikkauksia loisluokalle, saaden itse vain pienen osuuden tuosta luomastaan rikkaudesta. —

Noranda-kaivannossa on huono vanhanaikainen työjärjestelmä, josta aiheutuu että työskentely mainituissa työmaassa on vaarallista. Työmaatapaturmia tapahtuu tuhka tiheään. Mitään järjestämistyötä kuin muitakaan muutoksia parempaan päin on vaikea saada aikaan. Sillä enin osa kaivannon työläisistä on järjestymättömiä, kansallisuudeltaan jugoslaavialaisia. — Suomalaisia on varhaisemmin hyvin vähän ollut töissä yllämainitussa kaivannossa. Vasta viime aikoina on sinne jossain määrin suomalaisetkin saaneet työvoimansa kaupaksi.

Ympäristöllä on huomattava määrä muita pienempiä kaivantoja joista vain muutama on tällä kertaa käynnissä. Puheiden ja kaiken valmistelujen mukaan pitäisi useassa alotettamaan työt lähitulevaisuudessa. Työnetsijöitä paikkakunnalle tulee joka päivä, sillä tämä on ikäänkuin läpikulkupaikka kuljekseville työläisille.

Siitä myöskin johtuu että kaivantojen päällä on työhön pyrkijöitä paljon. Yksistään Norandaan on joskus päivittäin aina sataan asti työvoiman tarjoojia. Siis hyvästi tulee täälläkin näkemään että työttömiä on joka suunnalla verrattain paljon.

Suomalaisen Järjestön puhuja Martin Hendrickson käväsi kyläsämme pitämällä puheen järjestötoiminnan tärkeydestä. Puhuja kuvaili sattuvilla esimerkeillä miten järjestötoiminta on ollut suomalaisten kulttuurin kohottajana. Puhe oli hyvä sellaisille jotka ovat vähemmän tietoisia järjestötoiminnan merkityksestä. Mitään uutta ei puhujalla ollut sanottavaa niille jotka ovat vuosikausia olleet työväenliikkeen mukana.

Protestilausunnon päätti Rouyn naisosasto lähettää Canadan posti-hallitukselle sen johdosta kun Toveritar lehdeltä on evätty postioikeudet Canadaan. Niinikään kehoitettiin jokaista yksityistä lähettämään "protesti" mainittuun paikkaan.

S. J. osasto tulee täs'edes ainakin toistaiseksi vuokraamaan paikallista Ukrainian haalia toimintaa varten. Tämä katsottiin edulliseksi yksistään senkin tähden että meillä on silloin myös näyttämö käytettävänä ja niin ollen tilaisuus järjestää näytäntö sekä muita ohjelmallisia valistustilaisuuksia.

Naistenpäivälliset vietetään lauantaina 8 p. maalisk. Ukrainan haalilla täkäläisen naisosaston toimesta. Niin useasti on täällä kuultu kaipaavan ohjelmallista illatsua. Nyt tarjoutuu siihen tilaisuus. Sillä mainittuna iltana tullaan esittämään monipuolinen ohjelma. Useita joukko- sekä yksityisesityksiä. Tanssia on lopussa että kaikki olisi tyytyväisiä.

Naisosasto puolestaan toivoo että Rouyn suomalainen väki tulisi silloin haalille tähän kerta vuodessa olevaan juhlatilaisuuteen. Samalla myös huomautetaan että ken haluaa nähdä ja kuulla ohjelman tulkoon haalille 8.30 ill. Naiset lupaa olla täsmällisiä ohjelman alkamisessa.

Naisosaston kokous on sunnuntaina 2 p. maalisk. Evi Backlundin asunnolla. Valitaan uudet virkailijat, ynnä muita asioita. Jokainen kokoukseen! Uudet jäsenet tervetuleita! — E. B.

Red Deer, Alta.

Alueemme Tn. liiton kokouksessa t.k. 16 p. oli paljon asioita keskusteltavana.

Jäseniä päätettiin ruveta verotamaan 10 sentillä kuussa ensi kokouksesta lähtien. Tähän verotukseen pakottaa monet eri asiat meitä.

Kokouksessa myönnettiin rahallista avustusta, Venäjälle huhtik. lähetettävien matkarahastoon 5 dollaria, puolustusliitolle 5 dollaria, aluetoimikunnalle 5 dollaria, alueemme metsätyöläisten rahastoon 5 dollaria, naisliittojen yleisihteerin kassaan 2 dollaria.

Puolustusliittoon yhtyminen jätettiin toistaiseksi. Allekirjoittanut lupautui ottamaan tietoa siihen yhtymismaksuista ja muista siihen kuuluvista seikoista.

Kansainvälistä naisten päivää päätimme viettää maalisk. 7 p. Elspethin haalilla; määrättiin henkilöt tehtäviä suorittamaan tuona iltana. Silloin esitetään kappale nimeltä "Turma", jossa näyt[tä]
taan alueen nyrkkilehti ja pä[ta]
nen lehti "Rusko" myös. Sitte[n]
puheita, runoja, kertomuksia, [la]
lua y.m. Ja jos ei nämä rii[tä]
yleisöä, niin tanssi varmaan [ta]
maa kaikki hyvän soiton tah[den]
Ovilipun hinta 35 senttiä. [Es]
pu nousee 8.30. Tervetuloa [la]
ja kaukaa.

Päätettiin avustaa "Tove[ri]
torstain numeroa kirjoituk[sil]
vaikkei se oikein tyydytä [ni]
täällä. Yksi syy on että tors[ta]
numerossa on nykyään pain[e]
kaikenlaiset parjaus- ja riitajut[ut]
"Toverin" liikkeenhoitajan nim[i]
sa useassa numerossa sanot[ta]
että tämän torstain numeron [ki]
ta voivat naistoverittaret Cana[da]
sa seurata työväenluokan nais[ta]
liikettä ja toimintaa. Ei ainak[aa]
viime aikoina ole torstain nu[me]
rossa ollut paljokaan muuta k[uin]
parjausta. Niihin emme tahto [es]
voja, ne opit on meillä peri[tty]
Mielestämme naisliittojen ayk[si]
koetetaan kasvattaa yhteisym[pä]
rystä ja sopusointua työväenliik[ke]
keskuudessa. (Vapaudessa tul[lut]
järjestämään viikottainen nais[ta]
numero, joten se asia korjaan[tu]
sillä. — Toim.)

Olimme vähän ihmeissämme [ko]
Toveittaren protestin suhte[en]
jonka lähetimme viime kuussa [C]
nadan postihallitukselle. Se oli [ai]
tanut sen huomioon ja vastasi [hi]
jurille, ettei syy ole heidän, [va]
verotusosaston. Kirjuri laittoi [ai]
kirjeen Toverittaren toimituk[se]
nähtäväksi. Enempi vaan prote[st]
ja, niin hyvä tulee.

Ankara kylmyys ja lumen p[a]
jous on ollut haitallinen toim[in]
nalle koko talven. Toivomme [la]
kevätpuoleen toiminnan vilk[as]
van. — Repekka.

Salmon Arm, B. C.

Mitähän ne akat hyppää, [kyp]
pian joku joka ei Tn. liiton [ase]
ta tiedä, mutta nyt salat julki.

Naistenpäiväjuhlat on ovel[a]
Ni

Etusivun toimittaja halutaan Vapauteen

Sanomalehtityöhön kykeneviä henkilöitä kehoitetaan hakemaan etusivun toimittajan paikkaa Vapauteen.

Toimittajaksi valitun tulee omata riittävä englanninkielen taito, voidakseen valita ja kääntää uutiset Vapauteen. Kuulua Canadan suomalaiseen tai johonkin muuhun vallankumoukselliseen järjestöön.

Palkkavaatimukset ja mahdolliset suositukset pitää olla lähetetty järjestön sihteerille 1 p. maalisk. 1930.

Osote: 957 Broadview Ave., Toronto 6, Ontario, Canada.

C. S. J. Toimeenp. Komitea.

Suomesta

Pohjolan työläiset lakkotaistelussa

Inarin tukkikentillä, jossa työnantajana esiintyy englantilainen TTR-yhtymä, on työläisten asema ollut äärimmäisen huono. Tilannetta kärjistää vielä se, että mainittu yhtiö oli keväällä kirjallisesti luvannut, ettei kuluvana talvena alenneta palkkoja. Mutta kun vallitsevan pulakauden seurauksena työnantajille virtasi työvoimaa tavallista runsaammin, ryhtyi yhtiö alentamaan työläisten palkkoja. Työläiset vastattiin palkkojen alentamisen sijaan aikaisempaa sopimusta vastaan, mutta yhtiön taholta ilmoitettiin, että "tilanne on muuttunut". Tällainen häikäilemättömyys se seikka, että työläiset saavat nyt nähdä nälkää työnkin ääressä, osti sellaisen tyytymättömyyden, että työläiset pitivät kaikilla kämpillä ilmoittamakseen ja niiden jälkeen lähteisen kämppien neuvottelukokouksen. Kokous pidettiin t.k. 2 pnä ja siellä 680 äänellä 180 vastaan päätettiin, että ellei yhtiö suostu pysymään sopimuksessa, aloitetaan ensi tukolla lakko. Kaikki hakkomiehet, urvultaan noin 600—700 päättivät myös työnsä, ajomiehet sensijaan avat keskiviikkoon asti, mutta eli sovintoa siihen mennessä synny työnantaja suostu vaatimukseen, ntyvät hekin keskiviikosta alkaen kkoon. Työmailla joita lakko tule käsittämään, työskentelee yhteen n. 1600 työläistä ja pientalonkaa.

Syynä lakkopäätöksen tekoon on ut se suuri hätä, joka seudulla kyisin vallitsee. Työläiset ovat sitä mieltä, että kunniakkaampaa on istella kuin kuolla työn ääreen lkään.

Tapahtuman johdosta kääntyi Romiemellä sijaitseva Maa- ja metsäöväen sihteeristö Atir-yhtymän alossa olevan edustajan, Grönforsn puolueen, tiedustellen, miten a- ovat. G. selitti, ettei hän ole kottanut luvatessaan keväällä lyttää entiset palkat, muuta kun lväpalkkoja. Hän selitti tilanteen, ten työnantajat aina tekevät, johvan "kiihotuksesta", ja sanoi hän ävänsä huolen, että työrauha säily. Samalla hän ilmoitti, ettei yhtä tule suostumaan työläisten vaatimuksiin, kehittyköön tilanne miltä seksi tahansa, sillä hänellä on glannista yhtiön pääjohdolta saatu määräykset, jotka estävät hänen suostumasta työläisten vaatimuksiin. Vielä esitti mainittu herra, tä työläisiä Inariin on saapunut saasti, joka muka todistaa, että likat ovat hyvät. Työläiset kuitenkin tietävät, mikä on se syy, jopakoittaa työläisiä etsimään työjopa nälkäpalkallakin. Mutta likella on tietysti rajansa. Näisten työläisten kärsivällisyydellä.

RHANA NUOTALLA VAASASSA

T.k. klo 14 tienoissa pidättivät asan ohranat toveri Alli Latvan. tvan kotona pidettiin kotietsintä nkomalla kirjakaappi y.m. mitä pepohjaisemmin. Mukaansa ottivat rnat muutamia joukkoesityksiä. Minkä syyn perusteella pidätys mitettiin, ei ole ilmoitettu. Kutunnettua, on nyt pidätetyn Al- Latvan mies, ent. kansanedustaToivo Latva parastaikaa kuri- huoneessa "valtiopetoksen valstelusta" tuomittuna.

OHRANA VANGINNUT TYK:N SIHTEERIN TOIVO SILLANPÄÄN

T.k. 4 pnä vangitsivat ohranat nnostaan Porvoonkatu 15 työurheilijain yhtenäisyyskomitean tov. Toivo Sillanpään. Mitään tä vangitsemiseen eivät ohranat oittaneet. Mainittakoon, että tov. oli määrä samana päivänä ohana seurata yhtenäisyyskomitean ttämiä hiihtäjiä ja mäenlaskiSaksaan.

Työhemmin päivällä on ohranan ercista päästetty vapaalle jalalle n toimeenpannuissa vangitsemia pidätetty Työväen Urheiluleh toimittaja, tov. Osk. Lamminen. aikaisemmin on vapaaksi päästetov. Agnes Rosendahl.

IKÄVÄ YLLÄTYS

Ilomantsin kunnan ulosottomiehen Jalmari Vänskän hoitamissa tileissä on havaittu kavalluksia, joiden yhteinen summa on toista sataatuhatta mk. Mikäli ilmoitetaan, oli mainittu Vänskä kavalluksen ilmitullessa Helsingissä sosialifascistien puoluekokouksessa. Kunnan sosdem puheenjohtaja Johannes Hänninen oli ollut sitä mieltä, että asian olisi annettava raueta, mutta tähän eivät toiset valtuutetut olleet suostuneet, vaan ovat jättäneet kavallukset viranomaisten tutkittavaksi.

2 TYKKIVENETTÄ SAKSASTA SUOMEEN

Uuden Suomen saaman tiedon mukaan on sisäasiainministeriö tilannut saksalaiselta Maibachin telakalta 2 moottorityykivenettä, jotka kuuluvat suunniteltuun avomeren vartiolaivastoon salakuljetuksen ehkäisemiseksi. Hinnaksi lienee sovittu yhteensä 3,600,000 mk. Mikäli lehdelle on kerrottu, olisivat myöskin suomalaiset telakat ottaneet tilauksen suoritettavakseen jokseenkin samaan hintaan, mutta olisi hankinta-aika tullut vähän pitemmäksi kuin saksalaisen telakan.

Ylläolevasta käy esiville, että tykkiveneitä tarvittaisiin "salakuljetuksen ehkäisemiseksi". Tuntuu kuitenkin siltä, että Suomen nykyisillä sotavehkeillä voitaisiin salakuljetus ehkäistä, jos haluttaisiin, joten sitä varten tuskin uusia tykkiveneitä tarvittaisiin.

KAKSI SOTILASTA PIDÄTETTY OULUSSA

Oulussa on, mikäli olemme saaneet tietää, pidätetty kaksi Pohjanmaan jääkäripataljoonan sotilasta poliittisista syistä. Heiltä väitetään löydetyn kummaltakin 1 kpl. Punasotilasnimistä lehteä.

Aina Helsingistä asti kuuluu matkustaneen "tutkija" Ouluun kuulustelemaan pidätettyjä.

KULJETUSLIITON EDUSTAJAKOKOUS ALKAAKIN VASTA HUHTIK. 22 P:NÄ

Kuten tiedetään, oli Kuljetusliiton edustajakokouksen määrä alkaa Helsingissä huhtik 15 p:nä. Nyt on liittotoimikunta kuitenkin ilmoittanut kiertokirjeellä perusjärjestöille, että liittokokouksen aika on siirretty eteenpäin viikolla, ja pidetään niin ollen vasta huhtikuun 22 p:nä Helsingissä.

MUISTA MAISTA

Ratsionalisoimisen aiheuttama kurjuus Saksassa

Riisto lisääntyy. — Palkat laskevat

Saksan kapitalistit ovat maailmansodan jälkeisinä vuosina kehittäneet riistoa entistä häikäilemättömämmin rationalisoimisen avulla. Tämä on tapahtunut työläisten elinkustannusten ja työsuhteiden kustannuksella, johtaen pirulliseen hiostuttamisjärjestelmään ja alennettuihin palkkoihin.

Äskettäin julkaistun virallisen tilaston mukaan on työteho kohonnut rationalisoimisen vaikutuksesta seuraavasti:

Teollisuusala	1913	1928
Ruhrin kaivoksilla	100	134,5
Kaliteollisuudessa	100	167,6
Sementtiteoll.	100	174,4
Kuparikaivoksilla	100	145,6
Veturipajoissa	100	503,0

Kuten näemme, ovat työnantajakapitalistit osanneet käyttää hyväkseen ratsionalisoimista puristaakseen työläisistä entistä suurempia riistotavoittoja. Tämä onkin käytännössä johtanut häikäilemättömään hiostuttamisjärjestelmään, joka perustuu tehtaiden laboratorioissa suoritettujen tutkimusten perusteella keksittyihin menetelmiin.

Kun järjestelmä on aiheuttanut lisääntyvää työttömyyttä ja palkojen alennuksia, ovat työläiset ryhtyneet tarmokkaaseen taisteluun elinehtojensa puolustamiseksi. Tämäkin esimerkki osoittaa, että järjestyneen työväestön on meilläkin tarmokkaasti taisteltava kaikkia työrauhaneuvotteluja vastaan, jotka juuri tähtäävät rationalisoimisen käytäntöön ottamiseen.

Norjan työväestön julkilausuma Suomen työläisille

Kuten lehdissä aikoinaan kerrottiin, lähetti Norjan metsä- ja maatyöväen liitto tammikuun 9 p:nä Norjan ammattijärjestölle kirjelmän, jossa se kiinnitti sikäläisen ammattijärjestön huomiota Suomen tapahtumiin. Kirjelmässä osoitettiin kuinka vallassaolevat Suomessa hyökkäävät työväenluokkaa ja sen ammatillisia järjestöjä vastaan. Kirjelmässä kosketeltiin edelleen sosialifascistien kielteistä suhtaantumista yleislakkoon, joka oli järjestetty valtiollisten vankien syömälakon tukemiseksi ja kuvailtiin kuinka työnantajat alkoivat boikottamaan lakkoon osallistuneita työläisiä. Lopuksi liitto ehdotti, että Norjan ammattijärjestö tekisi vetoomuksen Suomen ammatillisesti järjestyneiden työläisten vainoamista vastaan.

Norjan ammattijärjestön sihteeristö onkin nyttemmin käsitellyt tätä kysymystä ja lähettänyt kuluneen tammikuun 29 pnä Suomen ammattijärjestölle seuraavan kirjelmän:

"Norjan ammattijärjestön sihteeristö on sen jälkeen, kun tämä järjestö oli saanut kehoituksen siihen liittyneeltä liitolta ja kansainvälinen valiokunta tehnyt ehdotuksen, hyväksynyt yksimielisesti seuraavan lausunnon:

Ne poikkeuslait, jotka on hyväksytty, ja ne vainot, jotka on pantu käyntiin Suomen järjestynyttä työläisluokkaa vastaan, ovat herättäneet tässä maassa mitä suurinta huomiota sekä työläisten keskuudessa syvää harmia ja apeutta. Työväen ammattijärjestön sihteeristö lausuu Norjan järjestyneiden työläisten puolesta mitä jyrkimmän vastalauseensa moisia vainoja vastaan ja antaa samalla Suomen työväenluokalle mitä voimakkaimman kehoituksen, että sen on koottuna lyötävä nuo taantumukselliset hankkeet takaisin. Suomen työläiset voivat siinä taistelussa odottaa Norjan työläisluokan myötätuntoa ja tukea."

Erään matka-arkun seikkailu

Kirj. ISKO

Kuvaus nykypäivien Suomesta

Kauppilanmäen kylä lähellä usein mainittua Iisalmea on sellainen tavallinen lupsakkasorttinen savolaiskylä, jossa elämä luistaa lokoisasti, ilman suurempia mieliä mullistavia tapahtumia päivästä toiseen. Ei edes kuuluisa körttiläis-lapualaisuus ole löytänyt tietänsä tähän kylään, tuomaan vaihtelua ukkojen omalaatuiseen ja huumorilla höystettyyn jaarittelemiseen politiikasta. Kylän ukot ovat kylläkin hanakoita, milloin heistä kaksi tai useampi sattuu yhteen, käymään käsiksi kaikkiin politiikan nykyisiin niin kovin kiverliin kysymyksiin. Joka käsittely tietysti aina tapahtuu varmojen ja mehevien iisalmelaisten viitteiden mukaan. Joten mitään tulikivikatkuista keskustelua ei synny, vaikka vastakkain sattuukin kaksi eri leirin miestä, niinkuin kommunisti ja suojeluskuntalainen. Molempia kun, nähkääs, on kylässä runsaasti, mutta ei yhtään "Lööhkälän kujan läpi juossutta", kuten ukot yhteisesti noskepamppuja nimittävät.

Joku vuosi sitten sattui kuitenkin tapaus, joka oli saada koko kylän jalkeille. Eräänä kauniina kevätpäivänä oli nim. juna tuoda köryyttänyt kylän asemalle amerikalaisen matka-arkun, joka oli osotettu Vieremän tien varrella olevalle seppä Jumpuraiselle. Jumpuraisen poika oli, näes, ollut kerran Canadassa ja tuonut arkun sieltä tullessaan, ja kun lähti sitten takaisin, oltuaan töissä Ruotsin rajalla, Kemissä, ei hän viitsinyt arkkuaan enää takaisin Canadaan raahata, vaan lähetti sen isäukolleen.

Seuraavana päivänä arkun saapumisen jälkeen sattui asemalle postinhakuun myöskin kylän tunnetuin suojeluskuntamies, Hupikki Antti liikanimeltään, johtuen tuo Hupikki lisäke hänen nimeensä siitä, että hän hötälehteli jokapaikassa, saattaen asiat aina jollakin tavalla sekaisin. Ukot tuumivatkin tavallisesti Hupikista, että kunhan se meidän vakituinen ulkoministerimme Procopee kallistaa päänsä viimeiseen lepoon, niin Hupikista saadaan hänen tilalleen taatusti samanlainen vätys ulkopolitiikkaa hoitamaan ja suurempien herrojen käskyläisenä juoksemaan.

Niin, siinä postijunaa odotellessaan Hupikki uteliaisuuden vaivaamana pistäysi myöskin avonaiseen tavaramakasiiniin, tillistelemään, että mitä sitä niinkuin on kyläläisille saapunut. Makasiinissa oli jo ennestään asemamies ja Laukkasen vähämielisenä pidetty pojanjolppi, joka viimeksimainittu kierteli salaperäisen näköisenä sen Jumpuraiselle osotetun arkun ympärillä. Hupikin mieltä kiinnitti arkku myöskin heti. Tarkasteli sitä puolelta ja toiselta ja ihmetteli sitten ääneen:

— Kylläpä siinon vankka loota. Mitä hänessä lienöö?

Laukkasen vähämielinen poika katseli arkkua tyhmän näköisenä, kädet selän takana ja tokasi:

— Ekö tuossa lie kivväärijä, mitteepä sitä muuta tuommosessa loovassa.

Kivääreiä! Laukkasen vähämielisen pojan epäilys arkun sisällyksestä iysähti Hupikin päähän kuin salama kirkkaalta taivaalta. Tosiaankin, mitäpä siinä muutakaan voisi olla, tuollaisessa vahvasti raudotetussa arkussa. Ja hän hyökäsi kiireesti tutkimaan mistä arkku oli lähetetty ja kenelle. Huomasi arkun lähetetyksi Kemistä ja osotetuksi seppä Jumpuraiselle. Silloin Hupikille selvisi: siinä on todellakin aseita punaisille! Seppä Jumpurainenhan oli kapinan aikana kuulunut punakaartiin ja tunnettu senkin jälkeen ätäkäksi kommunistiksi, vaikka onkin luonteeltaan hiljainen mies. Selvähän se on! Yhä se vieläkin hautoo yhteiskunnan pylläyttämistä asevoimin, vaikka tekeytyykin toisia ihmisiä pettääkseen rauhallisen luokkataistelun mieheksi. Piru, kun sitä miestä ei ennen ole tullut pidettyä tarkemmin silmällä! Hiljaisessa vedessähän ne kalat kutee, ja juutasko sen tietää, kuinka mones aselähetys tämä jo seppä Jumpuraiselle on. — Nämä ajatukset risteilivät salamannopeasti Hupikin isänmaallisessa kallossa arkkua syynäillessään. Kysäsi vielä asemamieheltä, että missäpäin se Kemi on, ja kuultuaan, että siellähän se on Ruotsin rajaseudulla, pyyhälsi kiireenvilkkaa, postia odottamatta suojeluskunnan aluepäällikön luo.

Laukkasen vähämielisenä pidetty pojanjulli jäi seisomaan makasiinin ja nauroi kouraansa.

Seuraus Hupikin touhusta oli, että muutaman tunnin kuluttua marssi asemalle täysissä aseissa oleva, kymmenkunta miestä käsittävä suojeluskuntajoukkue tekemään kivääritakavarikkoa. Hupikki oli etunenässä suu levällään ja huuliparralla sieramista luiskahtanut keltainen "aivon kappale". Aseman virkailijat eivät kuitenkaan luovuttaneet arkkua heille, vaan kehoittivat noutamaan itsensä asianomaisen, seppä Jumpuraisen paikalle.

Muutaman tunnin odotuksen jälkeen saapuikin Jumpurainen asemalle nokisena ja ihmetelli ivallisena, että kovinpa suuressa arvossa hänen arkkuaan pidetään, kun täytyy ihan kunniavartion läsnäollessa se ulosottaa. Hupikki möyrysi kuin sonni sepän nenän edessä, toisten säestäessä kiroillen, että kyllä sinut tunnetaan senkin aseseppä, jotta otakin vain arkku sassiin ulos, että saaduan tarkastaa sen sisältö. Seppä työnsi rauhallisesti Hupikin pois nenänsä edestä ja sanoi:

— Pyyhihän ensin pois räkä parrastas ja tule sitte ilmeisten kanssa puhelemaan.

— Elä, elä, saatanan punikki, tyrki! hihkui Hupikki hirmustuneena, hypistellen vyöllään olevaa mauseriaan. Taikka tiältä paakahtaa!

— Oohan hupsimata, sanoi seppä rauhalliseen tapaansa, tarttuen samalla arkun toisessa päässä olevaan kantoremmiin, vetääkseen arkun alas makasiinin ovesta, jolle asemamies oli sen tuonut. Ja varoitteli pässinpökkimissä komeilevilla aseniekoille: — Mänkeehän nyt vähä loitommaksi, piruko sen tietää, vaikka siinois sitä uutta räjäysainetta, tyräliiniä....

— Jotta mittee?

— Tyräliiniä. Nyt minä vetäisen, pitäkää varanne!

Eihän se arkku räjähtänyt, siinä kai ei kaiketa päättäen ollut "tyräliiniä", uutta räjähdysainetta. Sepän vetäistessä arkkuaan alas, peräytyivät suojeluskuntalaiset turvallisen matkan päähän, Hupikin ollessa takimaisena. Sitten seppä avasi arkkunsa ja kun mitään erikoista ei tapahtunut tämänkään toimituksen aikana, uskalsivat aseniekat tulla kurkistamaan sen sisällystä.

Arkussa oli — vanhat housut ja vyö.

Seppä muistutti tällä hetkellä suuresti sitä tunnettua kaiken pahan alkuisää, pirua, nauraessaan nokisella naamallaan suojeluskuntalaisten ällistykselle. Aluepäällikkö kirkastui myöskin poutaan ja manasi Hupikkia sanoilla, jotka ovat liian rasvaisia tässä mainittavaksi, mutta kylläkin sangen tavallisia "sivistyneiden" jokapäiväisessä sanavarastossa. Sepän hohottaessa marssi isänmaan tukipylväät noloina tiehensä.

Laukkasen vähämielisenä pidetty pojanjolppi naureskeli makasiinin nurkalla, tällä kertaa viisaan näkösenä.

Ja kylällä on riittänyt koiranleuoille jauhamista tästä aljotusta "kivääritakavarikosta".

Pakinoita fysiikan alalta

1800-luvun keskivaiheilla määrittelivät voiman (energian) häviämättömyyden prinsiipit Mayer (1842), Colding ja Joule (1843) sekä Helmholtz (1847), prinsiipin, joka sai aikaan siihen asti tuntemattoman yhteenkuuluvaisuuden fysiikan eri haarojen kesken ja joka yhdessä teorian kanssa, minkä perusti Carnot (1824) ja jota sittemmin kehitti Ciausius, on tullut opastavaksi niin fysiikan kuin kemiankin monilla aloilla. — Optiikan alalla alotti Young taistelun puolittain unohdetun aaltoiluteorian puolesta, jota sitten Fresnel vei eteenpäin. — Erikoisen merkityksellisenä saavutuksena voidaan vielä mainita Kirckhoffin ja Bunsenin keksimät spektrianalyysin perusiait. — Norjalainen Kristofer Hansteen, joka v. 1916 tuli professoriksi hiljattain perustettuun Norjan pääkaupungin yliopistoon, on suorittanut ansiokkaan työn tutkimuksillaan maamagnetismista. Hänen työtään tällä alalla jatkoivat saksalaiset tiedemiehet Johan Carl Friedrich Gauss ja Wilhelm Eduard Weber, jotka tapasivat toisensa luonnontutkijain kokouksessa Berlinissä 1828, jolloin he tulivat ikuisiksi ystäviksi, ollen siitä seurauksena sekin, että Gauss jonkun ajan kuluttua kiinnitettiin Göttingenin yliopiston palvelukseen, missä Weberkin oli. Yhdessä he suorittivat maamagnetismin tutkimuksia ja Gauss julkaisi tieteellisissä piireissa arvossapidetyn teoksensa.

Nämä ystävykset muodostivat niin sanoakseni "magneettisen yhtenäisyyden", joka työskenteli sovitun yhteisen suunnitelman mukaan ja tuki heitä tässä kuuluisa Alexander von Humbolt, tuo luonnontutkimuksen suuri retkellijä, jolla oli aivan tavattoman laajat tiedot ja harras tukset luonnontieteiden kaikilla a loilla. Hän saattoi todellakin täydellä syyllä sanoa: "Mikään inhimillinen ei ole minulle tuntematonta."

Suuren kantavuuden saavuttivat myöskin Hertzin sähkömagneettisia aaltoja koskevat tutkimukset, jotka muodostavat koko nykyisen radiotekniikan perustuksen, mutta paljon suurempaa huomiota herättivät W. K. Röntgenin samaan aikaan keksimät uudet säteet, joilla oli mitä kummallisimmat ominaisuudet. Hän teki keksintönsä v. 1895, ja tämän kautta hänen nimensä tuli kuuluisaksi kautta maailman muidenkin kuin tiedemiesten keskuudessa. Näitä salaperäisiä säteitä hän nimitti X-säteiksi, mutta yleisesti — ja täydellä syyllä — hänen kunniakseen niitä nimitetään yleisesti röntgensäteiksi. (Hänen keksintöään saan minäkin kiittää siitä tiedosta, ettei vasemmassa ranteessani ole enää patruunahylsyn palasia.)

V. 1912 onnistui Laue osoittamaan röntgensäteitten ja valosäteitten sukulaisuuden. Myös katodisäteiden keksiminen ja radioaktiviteetin laaja tutkiminen ovat laajentaneet tiedon tajomme pienimmistä osasista, mistä aine on kokoonpantu. Valo- ja kaikkien muitten elektromagneettisten aaltojen kantajaksi oletetaan, kuten tunnettua, otaksuttua "ainetta" eetteriä, joka tämän hypoteesin mukaan täyttää koko maailmankaikkeuden ja tunkeutuu kaikkien esineiden läpi, mutta on ollut mitä vaikeinta tutkia tämän "aineen" olemusta ja ominaisuuksia. Arveltiin että maan liikkeiden eetterin läpi täytyisi voida huomata visseillä optillisilla interferenssikokeilla, ja sellaisia yrittikin A. A. Michelson, mutta tulokset olivat kielteisiä. Samalla tietämisen, s.o. tietämättömyyden, asteella ollaan yhä vieläkin, joten eetterin suhteen pitää edelleen paikkansa aikaisemmin mainitsemani kuolemattoman humoristin Mark Twainin poikaromaanisankarinsa Tom Sawyerin kautta tekemänsä määritelmä hypoteesista, joka käy siihen suuntaan, että kun ihmisjärki ei jotain käsitä, ei saa selvitystä johonkuhun ilmiöön, niin se haluaa levätä ja keksii jonkun otaksuman, hypoteesin, ja pitää sitä toistaiseksi totena. Niin on tosiaankin tämän eetterihypoteesin kanssa. Lukuisat seikat osoittavat, että jotain täytyy maailmanavaruudessa olla, jotain sellaista, mikä ei näy, ei tunnu, ei haise, ei maistu, mutta kuitenkin kaikkialla on. Lepuuttaakseen itseään täytyy ajatuksen ottaa tämä jonkun välttämätön oleminen todesta. Tämä on nyt viisastelua, mutta yhtäläistä viisastelua on koko hypoteesi eetteristä, jonka olemassaolo on todettu, mutta ei vielä voitu todistaa.

Suurinta huomiota uusimman ajan fyysikkojen kesken on herättänyt saksalainen Albert Einstein (s. 187? ja täytti siis äskettäin 50 vuotta). Vuosina 1906—15 hän muovaili paljon puhutun "suhteellisuusteorian" sa", jota pidetään vallankumouksellisimpana mitä fysiikan alalla on esitetty sitten Newtonin päivien. Tämä relativiteettiteoria on tulos niistä kiihkeistä yrityksistä, joita 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa toimitettiin täyden selvyyden saamiseksi sähköisten ja magneettisten ilmiöiden laeista. Lopullinen ratkaisu on kolmessa kuuluisassa esityksessä, nim. Lorentzin (1904), Poincaren (1905) ja Einsteinin (1905), mutta yksinkertaisimmin ja selvimmin viimemainitussa. Kun esityksemme muutenkin on venynyt pitkäksi, koetamme kuitata myös suhteellisuusteorian, josta useat lukijat muutenkin ovat perillä, selostuksen mahdollisimman vähään ja huomautamme siis tämän teorian aiheuttavan, että meidän on muutettava mielipidettämme moneen seikkaan nähden, joita tähän asti olemme pitäneet järkkymättöminä luonnonlakeina. Ero Einsteinin teorian ja esim. Galilein ja Newtonin lakien välillä on nim. se, että ensinmainittu edustaa tarkkoja (exakt) lakeja, jälkimmäiset sitävastoin likimääräisiä (approximativ), joihin kuitenkin useimmissa tapauksissa hyvinkin voi luottaa.

Henriks D:son.

Paljon vakuutettua postia varastettu

LONTOO, Eng., helmik. 20. — Sata registeerattua kirjettä, joista suurin osa sisälsi maksuosoituksia sekä paperirahaa, oli varastettu postisäkistä, mikä lähti Montrealista helmik. 9 päivä, vietiin Doric laivan kannelle Halifaxissa jatkaen laivalla matkaansa Queenstowniin, ja sieltä junalla Belfastiin. Kirjeiden sinetit oli rikottu, mutta postisäkki oli pantu kiinni uudelleen. Varkaus huomattiin tänään Belfastissa.

Rosvoja hyökännyt Meksikoon

MEXICO CITY, helmik. 21. — Guatemalasta tulleiden rosvojen kerrotaan hyökänneen eilen Cambeechen lähellä olevalle plantaasille, tappaen siellä kolme asukasta. Valtion sotajoukko-osastoja on lähtenyt ajamaan rosvoja takaa.

Koneet ja ihminen taiteen kuvaamina

Neuvostoliiton teollistuttaminen antaa proletaariselle taiteelle ja kirjallisuudelle rikkaita alheaarteita. Niin nykyisyyttä kuin tulevaisuuttakin ja etenkin tulevaisuutta esitettäessä pyritään monasti antamaan käsitys Neuvostoliiton tuotantovoimien valtavasta kasvusta. Jättiläismäiset tehtaat, sähköasemat, erilaiset koneet y.m. teollistuttamisen silmiinpistävimmät seikat ovat paljon pidettyjä ja usein kuvattuja aiheita.

Mutta se, että näitä aiheita käsiteltäessä jatketaan liian usein porvarillisen taiteen ja kirjallisuuden konekuvausperinnäistapoja, rajoitutaan yksipuolisesti, puolueettomasti koneiden ja teollistuttamisen välittömästi näkyväin yksityiskohtien esille tuomiseen — kuvaamatta ihmistä, rakentajaa — antaa aihetta syventyä kyseessäolevain aiheiden tulkintatapoihin.

Kapitalistisen kehityksen aiheuttama tekniikan huomattava kasvu ei ajan pitkään voinut olla vaikuttamatta taiteen aihepiireihin. Hitaasti se kävi ja vähitellen, sillä taiteessa vallitseva pikkuporvarillinen ideologia suhtautui koneeseen, kuten uuteen ja vallankumoukselliseen tekijään talouselämässä, vihamielisesti. Kone oli hirviö pienyrittäjille, käsityöläismestareille, se vei heiltä ammattinsa tuottavaisuuden, elinmahdollisuudet. Keskittäen pääomia, heitti se vähempivaraisen pikkuporvariston palkkaorjain omistamattomaan luokkaan. Näinollen käsitämme miksi taide, pikkuporvarillisen ideologian heijastajana, ei tunnustanut käsittelyn alaisia aiheita korvaamisen arvoisiksi. Pikkuporvari näki mieluummin maiseman kuin nykyajan veturin pitkäpilippuisen savi-isän.

Sikäli kuin kone ja teollisuusaiheet alkoivat taiteessa ilmetä, omasivat ne suurporvaristoa vastaan kapinoivan vapaamielisen intelligenssin ja osittain pikkuporvarillisten taisteilijain kuvaamina vissin yhteiskunnallisen sävyn. "Kansaan menevä" intelligentti kuvasi silloisen poliittisen liittolaisensa, proletaarin, sellaisena kuin näki: työstä näänty neenä, savun ja höyryn keskellä, konekummitusten painostamana.

Näin silloin.

Mutta aikaa voittaen laski nouseva porvaristo kämmenensä henkisen kulttuurin päälle, osittain lyöden leimansa taiteeseenkin, sikäli kuin mainitulta aiheita kuvattiin. Koneiden voima ja mahti tulivat taiteen kohteeksi, ihminen syrjäytettiin. Ei minkäänlaisia riistettyjä ja loisia, ainoastaan kone, kaikkivoipa ja ihmeellinen, ihminen ilmeettömänä, luokattomana kaavana. Pelkkä koneiden, esineiden epäjulmaloiminen, yhteiskunnalliset ja inhimilliset momentit valheellisesti ala-arvioituina, varjossa. Tässä määrättyjen porvarillisten taidesuuntain aatteellinen sisältö, joka ilmeni sitten enemmän tai vähemmän tietoisesti tai voimukkaasti ja selvästi taiteilijain luokkasympatioista riippuen.

Maalaustaiteen alalla on olemassa määrätty suunta, n.k. kone-estetiikka, jonka luojan, ranskalaisen taitellijan Lieger'in työt ovat kuvaavimpia tältä alalta. Niissä ilmenee (määrätyssä uudessa muodossa) täydellisimmin uusporvarillinen konehailu, ihmistä ei Lieger kuvaa juuri ollenkaan.

Porvarillisten kirjailijain ja taiteilijain luomat tulevaisuuskuvat ovat enimmäkseen tekniikan loistavia mahdollisuuksia heijastavia, yhteiskuntajärjestelmään he eivät suuresti kajoa, samoin kuin erilliseen ihmistyyppiinkään. Jopa jotkut porvarilliset tiedemiehetkin tulevaisuutta tutkiessaan jäävät alansa ahtaiksi spesialisteiksi, varoen puhumasta ihmisälyn saavutusten merkityksestä laajoille joukoille ja niiden vaikutuksesta yhteiskuntaolojen kehitykseen.

Todetessamme porvarillisen taiteen pelkän industriali-aikakauden ulkokuoren ihannoimisen, koneen epäjumaloimisen, käsitämme hyvin miksi porvarillinen taide ei voi näyttää rakentajaa, luojaa, proletariaattia. Sellainenhan vaatisi aiheen syvempää käsittelyä, vaatisi yhteiskunnallisten seikkain ilmituomista, olisi rohkeampaa ja todellisempaa kuin mitä porvarillisen maailmankatsomuksen ulkokullattu käsitystapa kykenee ja sallii.

Siitä, miten proletariaatin palveluksessa olevan taiteen tulee kuvata kyseessäolevia aiheita, emme voi olla eri mieltä. On osoitettava kuka, miten ja miksi luo ja rakentaa Neuvostotasavaltojen liitossa.

Sitä ei aina tehdä. Liian usein rajoitutaan pintapuolisen yksipuoliseen konekuvaamiseen. Varsinkin maalaustaiteen alalla osoittavat eräät taiteilijaryhmät Neuvostoliitossa — samoin kuin muissakin maissa — teollistuttamisaatteen yhteiskunnallisen merkityksen täydellistä ymmärtämättömyyttä. He kasaavat mahdottomat tehdasröykkiöt, savuavat Volhovstroit (!) y.m.s. tavattomaksi, sekamelskaiseksi painajaiseksi. Joskin alhaalla, huomaamattomina, avuttomina haparoivat sitten sosialismin rakentajat punaisine lippuineen. Kaunis tulevaisuuskuva! (Muistuttaa jossain määrin pikkuporvarillisen englantilaisen Wellsin hirviömäisiä tulevaisuudenkuvia). Tämä on tietysti äärimmäisintä ja harvinaisempaa, mutta se on hyvin kuvaavaa porvarilliselle ideologialle.

Proletaaristen kirjailijain ja taitelijain tulee osoittaa teollistuttaminen läheisessä yhteydessä sen yhteiskunnallisen merkityksen kanssa, sekä nähdä ja näyttää tekniikan merkitys ja vaikutus uusien elämäntapojen muodostumiseen nähden.

Työläistä ei tule käsitellä koneen osana, täydennyksenä, vaan tietoisena proletaarina, sosialismin rakentajana, joka ei enää ole kurja, sorrettu, tahdoton, eikä myöskään luokkapiirrettä, poliittista luonnetta vailla oleva porvarillisen talteen "ihminen yleensä".

"Puna-kantele"

Odotettu LAURI LUODON Romaani

Ikuiset Uhritulet

ON NYT VALMIS

Tässä kaunokirjallisessa teoksessaan Luoto onnistuneesti kuvaa Suomen sisällissodan tapahtumia. Alussa on lyhyt katsaus niihin aikaisempiin taisteluihin mitä Suomen sorrettu luokka joutui käymään ulkonaisia sortajiaan vastaan, siirtyen sitten Tampereen kunniakkaisiin taisteluihin ja edelleen kuljettaen mukanaan sissijoukkueiden toiminnoihin, sekä heidän johtajiensa "oikeuskuulusteluihin" ja tuomioihin. Pääaiheeseen liittyy kaunis rakkausjuoni, kulkien kaikkien kiirastulien läpi luokkasodan tulikokeissa.

Juonen käsittely on lennokas, kieli mehevän rikas. Tätä teosta voi verrata mihin Luodon aikaisempaan julkaisuun tahansa, joita on ilmestynyt Pakolaisena, Valkosen Leijonan Metsästäjät ja Kamaran Sankarit.

Kirjaa on saatavana kaikilta asiamiehiltämme tai suoraan kirjakaupastamme. Hinta $1.50 sidottuna j $1.00 nidottuna.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
BOX 69, SUDBURY, ONT.

Suomen sosialidemokraattisen puolueen johtajat kukkotappelussa

Viime kuun lopulla pidettiin Helsingissä Suomen sosialidemokraattisen puolueen puoluekokous, joka osoittautui kokonaisuudessaan puolueen johtajapamppujen keskinäiseksi kukkotappeluksi. Kokousta oli suurella melulla valmisteltu monien kuukausien ajan, ja näytti noin päällisinpuolin katsellen ikäänkuin kysymyksessä todella olisi ollut joitakin työväestöäkin lähellä sivuavia kysymyksiä. Puoluekokous kuitenkin heti alussa otti "luulot pois" sellaisilta ajatuksilta, sillä se muodostui vain johtajien väliseksi tappeluksi puolueen leipäpaikoista ja johtajakunniasta. Muodon vuoksi, tavallisia vielä, puolueessa olevia työläisiä pettääkseen oli kokouksen ohjelmaan luonnollisesti otettu myöskin eräitä sellaisia kysymyksiä, joilla on jotakin merkitystä myöskin työväelle, mutta niihin eivät arvoisat edustajat suurtakaan huomiota kiinnittäneet.

Erikoisina kysymyksinä, joilla puolueen "vasemmistolaiset" aikoivat hyökätä bikeistolaista Tannerin ryhmää vastaan, olivat Suojärven lampuotien asia ja Tannerin suojeluskuntaparaatin vastaanotto-juttu. Hallituskysymyksestä keskusteltaessa tulikin nämä asiat keskustelun alaiseksi, ja koettivat siinä "vasemmistolaiset" Hupli, Turkia ja Helo pommittaa entisen noskehallituksen edesottamisia mainituissa asioissa. Puhujat väittivät, että hallitus, riistämällä Suojärven lampuotien maat Englannin kapitalistien hyväksi ja Tanner ottamalla vastaan suojeluskuntaparaatin olivat vahingoittaneet puolueen arvovaltaa. Tannerilaisilla oli tietenkin enemmistö ja he eivät suinkaan säästäneet sanojaan päämiestään puolustaessaan. Kysymyksessä esiintyi myöskin Tanner itse puolustaen tekojaan. Paraatikysymyksestä hän huomautti ivallisesti "vasemmistolaisille", että erästä vielä suurempaa rikosta ei ole lainkaan mainittu. Ja jatkoi: "Minä olin neljä kuukautta suojeluskuntain korkeimpana päällikkönä ja sotaväen päällikkönä." Piti tätä virkaansa suurempana syntinä kuin suojeluskuntaparaatin vastaanottamista, mutta vakuutti, että kun kerran viran ottaa vastaan, niin on se hoidettava hyvin. Se tahtoo tietysti sanoa: teht

Ilmotuksia eri paikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvissä numerossa, 1 1.2 senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 60 senttiä ja seisovista 25 senttiä kerralta.

SUDBURY, ONT.

UUSI PARTURILIIKE VAPAUDEN talossa. Sisäänkäynti sivulta. Jalmar Oksanen.

MONTREAL, QUE.

ED. HELSBERGIN ASIOIMISTO. 926 Ste. Monique St. Puhelin Harbour 8336. Lakiasioita, asiakirjoja, oikeudessa tulkkina sekä muita alaani kuuluvia asioita.

MRS. HELSBERGIN UUSI "MOjakkasappa". Ruoka-annokset 20c ylöspäin. 926 St. Monique St., Montreal, Que.

TORONTO, ONT.

SUOMALAINEN NAISTEN PUKUliike 453 Queen St.. W. Lähellä Spadina Ave. Mrs. Ida Ojala. (MT)

EMPIRE STUDIO ON ALENTANUT kaikellaisten valokuvien hintoja puolella 18:nentoista vuotuismyynnin yhteydessä. Postikortit ovat nyt $1.00 tusinalta, ennen olleet $2.50. Kapinettikuvat ovat $3.00:sta ylöspäin tusinalta. Nämä hinnat ovat voimassa tämän helmikuun ajan. Kaikki työ taataan. Kunnioituksella: Empire Studio, 367 Queen Street West, Toronto, Ont. (MTr

HUONEITA VUOKRATAAN JA palveluspaikkoja aina saatavana, etutila paikalla asuvilla. L. Anderson, 176 Huron St., puhelin Trinity 2120.

PORT ARTHUR, ONT.

PALLOHUONE. SAATAVANA SIkaareja; tupakkaa ja pehmeitä juomia. Toivomme yleisön kannatuksen liikkeelleemme. Mäki ja Kivistö, 318 Bay St., Port Arthur, Ont.

FT. WILLIAM, ONT.

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ ostajille ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

DR. J. S. STRACHAN, HAMMASlääkäri, puhelin S. 370, Rosa Block, Fort William

TILATKAA PUKUNNE SIMPSON Tailors liikkeestä, 529 Simpson C. St:y puhelin S. 1185. M Maine ja S Väyrynen.

TIMMINS, ONT.

HAMMASLÄÄKÄRI A. P. BRENnan tekee kaikkia alaan kuuluvaa työtä ensiluokkaisesti. Maksut kohtuulliset. Hyvä kannatus suomalaisilta. Suomalainen tyttö palvelee teitä. Avoinna myös iltasin. Sijaitsee yläkerrassa postikonttoria vastapäätä. Timmins. (M

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
9 Durham St.
—Box 1073—

Myytävänä

Ruokala ja restarantti

Hyvällä liikepaikalla. Lähellä General Motorsin autotehtaita, Oshawassa. Myydään maasta pois muuton vuoksi. Huoneita 25 miehelle. Iso ruokailuhuone, johon sopii 40 henkeä yhtäaikaa pöytään. Kaikki kalusto hyvässä kunnossa. Vuokrasopimus vuodeksi eteenpäin, jota voi jatkaa. Ainoa suomalainen ruokala paikkakunnalla. Myöskin suosittu "kielisten" keskuudessa. Tuottava liike. Edullinen kauppa käteisostajalle. Käykää katsomassa eli kirjoittakaa.

Oskar Hill,
39 Ontario St., Oshawa, Ont.

ED LATVALAN
HIITERISAUNA
55 Yonge St. Puhelin 495
Auki joka arkipäivä 2-12 yöllä
Lauantaina kello 2:een asti.
SUDBURY, ONT.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA LAAKEKIRJA — No. 5

...2 on yli 25 miesten ja naisten tautia selitetty. Kuin myöskin täydellinen luettelo suomalaisista kotilääkkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen taudilleen, samaten muidenkin lääkkeitten hinnat y. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan tosispesialeista valmisteita, joita Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuosia.

Tämän kirjan saatte vapaasti ja pitäisi sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä että tiedä koska sitä tarvitsette, varokaa humbuukilääkkeitä ja humbuuki-tohtoreita.

—Lignell'in Apteekki on suurin—
—Suom. Apteekkiliike Yhdysvalloissa—

LIGNELL CO., Superior, Wis.

Keskiontarion uutisia

Sudbury

VIIMEINEN HÄLYYTYS

"Hirttonuora" eli "Asarias leskimiehenä" tänä iltana Liberty haalilla. Kaikki savolaisen kansanomaisen huumorin ystävät muistakaa saapua. Lippuja saatavana osuuskaupasta ja Seppälän saunalta 50 ja 40 senttiä. Alkaa kello 8.30.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA

pidetään auki joka päivä kello kahdeksasta aamulla kello seitsemään illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettu koko päivän. Rahanvälitystä otetaan vastaan kirjakaupassa jälkeen kello viiden.

TYÖLÄISNAISTEN LIITON SUDBURYN OSASTON

kokousta ei ole maanantai-iltana t.k. 24 pnä, vaan keskiviikkona 26 pnä kello 7.30 ip.

CO-OPTASIN JOHTOKUNNAN KOKOUS

pidetään keskiviikon t.k. 26 p. iltana, alkaen kello 8 illalla kaupan huoneustolla, Vapaus talolla.

POLIISIOIKEUS

Kirjava kokoelma erilaisia lainrikkojia oli koottu Sudburyn poliisiasemalle pyhän aikana. Enimmäkseen väkijuomalain rikkojia, myös irtolaisuudesta syytettyjä, vaatteiden varkaita, yksi viinapullon varastanut, joku koiratorppari y.m. syntisiä. Jotkut näistä olivat jo eilen lunastaneet itsensä takauksella vapaalle jalalle. Tuomari McKessockin poissaollessa lykättiin suuremmat jutut ensi keskiviikkoon, johon mennessä hän arvattavastikin tulee takaisin. Juopuneisuudesta syytetyt saivat tavanmukaisen sakon 10 dollaria ja kulut tai 10 päivää, joissakin tapauksissa 30 päivää. Ainoastaan yksi syytetyistä ilmaisi tyytymättömyytt oikeuden päätökseen; hän olis työttömyyden vuoksi halunnut päästä 3 kk:ksi Burwashiin kahden kuukauden asemesta. Hänet oli pidätetty humalassa eilen. Samoin oli Victor Muittari pidätetty juopuneisuudesta. Maksettuaan 11 dollaria sakkoa ja $6.50 kuluja pääsi hänkin pois.

VARASTOHUONEEN PALON TUTKIMINEN

Kuten muistettanee paloi viime marraskuun 3 p:nä D. L. McKinnon & Sons varastohuone täällä Sudburyssa. Sen jälkeen on tutkimuksia palon johdosta käyty sekä viranomaisten että vakuutuskomppaniain taholta. Tikkeen kirjanpidossa ja inventarioissa osoittuneiden ristiriitaisuuksien johdosta. Mihinkään tuloksiin ei tähän mennessä ole kumminkaan päästy ja tullaan tutkimuksia jatkamaan aluksi Torontossa ja sitemmin mahdollisesti Sudburyssa. McKinnonit harjoittivat liikettä ruoka- ja siirtomaatavara-alalla. Päätodistajina tutkimuksissa on käytetty Miss A. Lefebrea ja Miss D. Browningia, jotka olivat liikkeen palveluksessa kirjanpitäjinä ja joiden arveltiin isäntien käskystä pitäneen "kaksinkertaista" kirjanpitoa; yhdet kirjat velkojia varten ja toiset isäntiä varten.

YLEISIÄ UUTISIA

Lisää maata British Columbian hallintoon

VICTORIA, B. C., helmik. 22. — Maakunnan pääministeri S. F. Tolmie ilmotti lainsäätäjäkunnassa eilen, että hän allekirjottanut liittohallituksen kanssa sopimuksen, minkä alaisena 12,500,000 eekkeriä maata Peace joen ja n.s. rautatiebeltin alueella siirretään maakunnan hallintoon. Asiakirjat on lähetetty Ottawaan liittohallituksen puolestaan ne vahvistettavaksi. Tolmie lisäsi, että asiaa koskeva lainsäädäntö tullaan esittämään maakunnan lainsäätäjäkunnassa ja liittoparlamentissä, entisen sopimuksen vahvistamiseksi.

Sopimuksen mukaan liittohallitus tulee luovuttamaan maakunnan hallintoon niin pian kuin asiaa koskeva lainsäädäntö on hyväksytty kaikki ennen luovuttamattomat maat, mineraalit ja metsät n.s. rautatiebeltillä ja Peace joen alueella, minkä maakunta antoi liittohallitukselle silloin se liittyi valtioliittoon. Liittohallitus tulee pitämään hallussaan kaikki puistot ja huvipaikat ja rautatiebeltillä olevat intiaanialueet, mutta milloin nuo intiaanialueet lakkaavat olemasta intiaanien käytettävissä, niin siirtyvät maakunnan hallintoon. Liittohallitus maksaa maakunnalle korvausta $100,000 vuosittain.

Espanjan ei tarvitse ostaa viljaa

MADRID. — Hallitus on päättänyt pitää voimassa Riveran hallituksen v. 1928 antaman kiellon viljan tuontiin nähden. Espanjassa on paljon viljaa varastoissa ja toivotaan että tänä vuonna tulee myös hyvä sato.

Työläinen surmautunut työmaalla

QUEBEC, helmik. 22. — Rakennustyöläinen J. Robinson, joka tuli eilen aamulla työhön Anne kadulla rakennettavalle uudelle rakennukselle, sai surmansa eilen iltapäivällä, kun uuden rakennuksen elevaattori löi häneen niin kovasti, että hän kuoli viiden minuutin kuluttua tapaturman jälkeen.

Seppälä toisella sijalla kilpailussa

QUEBEC, helmik. 22. — Emil St. Godard voitti tänään kolmannen 40 mailin kierroksen 120 mailin matkasta, päästen ensimäiseksi tämän vuoden kansainvälisessä koirakilpailussa. Hänen aikansa oli tänään 3.30.30. Kokonaisaika koko matkalta oli 11.01.27.

Leonard Seppälä pääsi toiseksi ajalla 11.06.27, mikä on kuusi sekunttia parempi kuin hänen viime vuotinen aikansa. Hän sai toisen palkinnon $800.

Hector Chevrette pääsi kolmannelle tilalle, ajalla 11.35.30, saaden $600 rahapalkinnon.

N.-liitosta lähetetään paljon viljaa

WASHINGTON, helmik. 22. — Yhdysvaltain kauppavirastolle sen Istambulissa olevalta kauppa-attaseelta Julian E. Gillespieltä saapuneen kaapelisanoman mukaan Neuvostoliitto on ryhtynyt lähettämään Mustanmeren kautta paljon viljaa ulkomaille kaksi vuotta kestäneen väliajan jälkeen.

Joulu. ja tammik. aikana viljaa viettiin ulos 324,000 tonnia, mikä käsitti 309,000 tonnia ohraa, mistä 284,000 tonnia vietiin Suur-Britanniaan. Gillespie ilmottaa, että tietojen mukaan seitsemäntoista laivaa on lastaamassa viljaa ulos vietäväksi.

Neljä kuollut myrkkyjuoman seurauksena

LYONS, helmik. 24. — Juotuaan jotain radiaattoria varten käytettävää varastamaansa sekoitusta, luullen tätä viiniksi, neljä miestä kuoli ollessaan matkalla tansseihin. Viides mies on myöskin niin heikkona, että hänenkin uskotaan kuolevan.

UUSI ENNÄTYS LENNOSSA

Jacksonville, Fla., helmik. 22. — Lee Shoenhair, Goodrich yhtiön lentäjä sai täällä tänään uuden ennätyksen lastin kanssa lennossa. Hänellä oli lastia 1,000 kiloa, omaa painoansa lukuunottamatta. Hänen keskimääräinen nopeutensa oli 176 mailia tunnissa, entisen ennätyksen ollessa 160 mailia tunnissa.

Viime tiistaina hän asetti uudet ennätykset 100 kilometrin ja 500 kilometrin matkoilla, 500 kilon lastin kanssa.

STANDARD YHTIÖN TÄYTYNYT LASKEA GASOLIININ HINTA

New York, helmik. 22. — New Jerseyn Standard öljy-yhtiö on alentanut gasoliinin tukkuhintaa itärannikon maakunnissa 1|4 sentillä galloonalta, tehden uudeksi hinnaksi nyt 1|2 senttiä. Yhtiön oli alennettava hintaa, voidakseen kilpailla toisten yhtiöiden kanssa, sillä nämä myyvät nykyään alle tämänkin hinnan.

— Saksassa hyväksyttiin tammikuun 28 päivänä lopullisesti lakiehdotus tulitikkumonopolin pystyttämiseksi.

Karkuri

Syysaamu valkenee verkalleen. Hitaasti väistyy synkkä pimeys nousevien valosäteiden tieltä. Ikäänkuin askel askeleelta valtaa valo siansa avaruudessa. Saatuaan varman jalansijan itselleen se karkoittaa lopun pimeyden, jota seuraa hämärä, tihkusateinen syysaamu.

On kuin luontokin itkisi olemassaoloaan. Sumuisesta sateesta kerääntyneet vesipisarat putoilevat puiden oksilta, vuoronsa perään, yhtyen ruohikon kosteuteen.

Hongikon laitaa kiertää monikertainen piikkilanka-aitaus. Ympäröiden sen sisällä olevia kasarmeja. Aitauksen välissä kävelee aseistetut vartijat, valmiina antamaan "leipäkortin" pkoon yrittävälle punikille. Hongikkoon on myöskin sijoitettu vartijoita, varalta, jos jokin onnistuisi välttämään aitauksen välissä olevat vartijat.

Pimeän turvin on erään nuoren vangin onnistunut pujahtaa hangikkoon. Hänen silmissään palaa varma päättäväisyys. Pois täältä hivuttavasta nälkäkuolemasta. Tahi tulla ammutuksi. Sekin parempi kuin kuukausien helvetillinen piina.

Varovaisesti hän astuu jonkun askeleen, välillä kuunnellen, josko kuuluisi vartijoiden liikettä. Puiden oksilta putoilevat vesipisarat läpäisevät riekaleiset vaatteet, saaden hänen aliravitun ruumiinsa värisemään vilusta. Märkä ruohikko kastelee kenkärisojen sliojaamat jalat polvia myöten.

Vaan hän ei tätä huomaa. Jokahetki saattaa kuulua laukaus, joka katkaisee viimeisen elämänlangan... Vielä on hiukan itsensäsäilytysvaistoa jäljellä. Ajatus toimii. Ehkä vapaus, tuo niin kauan kaivattu, on lähellä. Saa vielä syödäkseen...

Nyt kuuluu puhetta aivan edestä. Hän oli juuri menossa kohden — kuolemaa.

Pysähtyen hän kuuntelee. Sielä useampia vartijoita ryhmässä puun juurella. Sadetta pitävät. Liian märkä kävellä metsässä. Ei tarvitse peljätä tarkastavia upseereita.

Hänen korviinsa kantaantuu puhe, joka saa hänet hetkeksi kauhun valtaan.

— Ei ne saatanan punikitkaan yritä karata, tällaisina aamuina. Saisi antaa passin, ettei tarvitsisi kiinni joutua.

Eläimellinen naurun hihitys seuraa tätä sukkeluutta, johon toinen vielä jatkaa:

— Onhan ne p—leet niin herraskaisia, että nukkuvat rauhassa sade ilmoina. Antaisinhan minäkin leimani passiin, joka kelpaa vaikka Pietarille taivaan portilla.

Karkuri suuntaa kulkunsa suoraan takaisin. Jonkun matkan päässä hän alkaa edetä, kaartaen vartijoiden lymypaikan. Nopeammin kävelee hän, luullen jo selviytyneensä onnellisesti tilanteesta. Yhtäkkiä kuuluu sivulta ääni: Seis!

Hetken hän epäröi... Yritä! Ei mitään menetettävää! On kuin joku kuiskaisi nämä sanat hänelle.

Aivan kuin yliluonnollisen voiman saaneena tämä nälänkuihduttama elävä luuranko juoksee mutkitellen metsässä.

Kajahtaa laukaus, toinen. Kuulat vinkuvat ympärillä. Kuuluu melua, räikeitä kirouksia. Yhtämittaista ampumista.

Karkuri juoksee henkensä edestä, tietämättä enään suunnasta. Metsä loppuu. Hän huomaa aukean keskellä ratavallin. Epäröimättä hän syöksyy aukealle. Juuri kun hän on päässemässä ratavallin taakse suojaan herpautuu oikea käsivarsi, hän tuntee siitä juoksevan verta. Pysähtymällä hän nopeasti juoksee vastapäätä olevaan metsään. Yhä syvemmälle metsään hän painui. Vainottu, siipirikko. Uupumus alkaa tulla. Vähäväliä hän kompastuu. Koneellisesti nousee ja taas jatkaa juoksuaan Takaa-ajajien melu ja laukaukset kuuluvat enään epämääräisenä hänen korviinsa, kunnes viimein kokonaan häipyy etäisyyteen.

Hänen juoksemisensa on enään horjuen kävelemistä, kunnes hän viimein vaipuu mättään väliin jaksamatta enään nousta.

Hermoston jännitys, joka antoi tarvittavaa voiman kuukausien nälän kiduttamalle uhrille, on lauennut. Nyt seurasi vastapainoksi täydellinen lamaannus. Viimeisetkin voimat oli vienyt tämä ylimääräinen ponnistus. Ajatus toimii enään sekavana vyyhtenä, kunnes viimein lakkaa kokonaan toimimasta. Suloinen raukeus käy lävitse ruumiin...

Sade on lakannut. Kylmä syksyyö tekee tuloaan. Viimeiset päivänsäteet ovat katselemassa kärsimyksien murhenäytelmää.

Hitaasti alkaa ryysyinen käärö liikahdella mättään välissä. Kylmä on palauttanut hänen tajuntansa. Hiljalleen alkaa muisti palata.

Taas hän kuulee melua, laukauksia. Epätoivoisesti yrittää hän ylös. Jäsenet eivät tottele: Oikea käsi ei liikahda. Viimein hän pääsee istualleen ja katselee. Rauhallinen hiljaisuus vallitsee. Äsken kuuluneet laukaukset olivat harhaa...

Hän koettelee käsivarttaan. Veri on lakannut juoksemasta, hyytynyt paksuksi juovaksi pitkin käsivartta. Vaivaloisesti ottaa hän takin päältään, repaleisesta, likaisesta paidastaan repäisee sidettä haavaan. Kun hän viimein on saanut taas takin ylleen, on täydellinen pimeys vallannut metsän.

Kylmyys tärisyttää heikkoa nälkäistä ruumista. Hampaat lyövät toisiaan vastaan, että luulisi niiden katkeavan. Tällainenko oli se kaipaama vapaus? Kuolla tänne metsään nälkään ja viluun. Mihin hän menisi, jos jaksaisikin ihmisten ilmoille? Hetihän ne näkisivät mistä on tullut. Pistinhurtat ovat joka paikassa vainoamassa. Häneltäkin vainoavat viimeistä elämän kipinää, joka ehkä pian muutenkin sammuisi. Eläimellisesti iloitsisivat saadessaan sen katkaista.

Parempi sittenkin näin, eihän tarvitse nähdä pirullista nautinnon iloa heidän silmissään, viimeisellä hetkellä. Täällähän on kaikki niin rauhallista...

Mutta sinähän olet nuori. Sinua vielä tarvitaan tulevissa kamppailuissa. Ehkä vielä pelastut. Saat vielä kostaa kärsimyksesi...

Vaistomaisesti alkaa hän terveellä kädellään hieromaan kohmettuneita jalkojaan, joissa vähäinen veren jäännös kiertää vain valtasuonissa. Hetkeksi unohtuu nälkä, vilu, kärsimykset. Hiljalleen palajaa niihin lämpöä, liikunnosta saa ruumiskin lämpöä. Liikuntaa! Siinä ainoa pelastus. Vihdoin pääsee hän jalkeilleen. Aamun koittaessa on hänen voimansa loppuun kulunut. Mutta onhan pitkä kylmä yö ohitse.

Päivällä aurinkokin hiukan lämmittää, antaen kuin uutta voimaa vainotulle. Kävelykin käy helpommin.

Pakkasen puremia marjoja! Niitä ahmiessaan unohtaa kaiken muun. Viimein täytyy lakata, vatsassa tuntuu polttoa. Taskuihin hataa hän näitä ihmeellisen energian tuojia.

Vielä yhden yön kärsimykset kestettyään hän tapaa metsässä puita hakkaavan miehen. Kauan hän tarkastelee ennenkuin itsensäsäilytysvaisto antaa luvan mennä luokse. Kärsimyksen leima on vieraallakin kasvoissa. Vaatteet repaleiset kuin hänellä...

Monta viikkoa hoitivat torppari ja hänen vainomansa karkulaista, salassa vainoojilta. Nurkumatta jakoivat pienet ruokavaransa tämän kanssa. Raskaan uhrin oli luokkasota heiltäkin vienyt — kaksi poikaa oli joutunut petomaisen koston uhriksi. Kun käsivarsi oli parantunut, oli hän kokolailla voimissaan, lähtemään uusiin vaaroilin. Kärsimykset olivat hänestä kirkastaneet entistä tarmokkaamman luokkataistelijan.

Paul Laakso.

Fort Williamin Näyttämö

Ensi-ilta
Lauantaina maalisk. 1 pnä kello 8.30 ill.

"POHJALAISIA"

Kolmessa näytök. kansannäytelmä. Kirj. A. Järviluoma.

Henkilöt:	Esittäjät:
ERKKI HARRI, talokas, vanginkuljettaja	Juho Koskitalo
MAIJA HARRI, edellisen lapsia	Elmi Anttila
JUSSI HARRI, edellisen lapsia	Väinö Kääriäinen
ANTTI HANKA, vanki, nuori talollinen	Vilho Berglund
HEIKKI HANKA, edellisen nuorempi veli	Olivia Koskitalo
ERKKI KOLJOLA, talokas, vanginkuljettaja	Simo Taivainen
KAAPPO, Harrin renki	Wihtori Tuomi
LIISA, Harrin etäinen sukulainen, palvelija Harrissa	Aino Turunen
KAISA, itsellisiä Harrissa	Lydia Tuomi
SALTTU, itsellisiä Harrissa	Einar Hoffren
VALLESMANNI	Jack Jackson
HERRASTUOMARI	Toivo Rauhala
SILTAVOUTI	Onni Lehto
KRIIVARI	Benjam Henell
KARJANMAAN KÖYSTI	Eino Hillman
HILAPIELEN HETA	Aino Högerman
VALLESMANNIN RENKI	Elis Hostikka
1 TYTTÖ	Kirsti Rauhala
2 TYTTÖ	Maimi Salmi
1 POIKA	Onni Jackson
2 POIKA	Vili Toppi
3 POIKA	Henry Rauhala
1 HÄIJY	Osmo Koskitalo

Kyläläisiä ja häijyjä.
Sisäänpääsy: etukäteen 40c, ovella 45c.

THE EUROPEAN STUDIOSSA

tehdään ensiluokan työ, alennetuilla hinnoilla. Postikortista $2.00 tusina, isommista kuvista $5.00, koko 8x10, Kuvista, koko 8x10—14x20, $12.00 tusina.

Näistä kaikista yllämainituista kuvista annetaan lahjaksi 1 kuva tusinalta, kun tuo lehdessä olevan ilmoituksen mukana.

338 Queen St. W. — Phone Adelaide 3789 — Toronto, Ont.

FENNIA TAILORING COMPANY

Suomalainen Ulkolähetys-Räätälinliike Torontossa, pyytää täten kiittää kaikkia tilaajiaan saamastaan kannatuksesta kuluneella myyntikaudella. Tarkoituksemme tulee yhä edelleen olemaan valmistaa kuosikkaita, sopivia ja lujatekoisia pukuja ja palttoja mahdollisimman kohtuullisilla hinnoilla.

UUDET KEVÄT- JA KESÄ-MALLIMME ovat vamistuneet ja lähetetty asiamiehillemme. Mallivalikoimamme on entisestään paljoa parempi ja monipuolisempi, käsittäen äskettäin tehtaasta saapuneita parhaita englantilaisia kankaita. Työn laatua olemme myöskin entisestään parantanut. Voitte niin ollen täydellä luottamuksella antaa tilauksenne asiamiehellemme ja olla vakuutettu että saatte oikean kaupan ja tyydyttävän puvun itsellenne.

UUSIA ASIAMIEHIÄ haluamme niille paikkakunnille, missä meillä ei entuudestaan ole toimivaa asiamiestä. Toimen voi ottaa joko vakituiseksi taikka sivutoimekseen. Yleisasiamiehemme tulee sitten antamaan teille täydellisen mittauskurssin ja muut tarvittavat ohjeet. Lähempiä tietoja saatte osoitteella:

FENNIA TAILORING COMPANY
260 SPADINA AVE. TORONTO, ONT.

The Monarch Drug Store Ltd.

HEARST — ONTARIO
Victor Orthophonic fonografeja
Rexall tuotteita

Onko totta

että vain 1/10 Canadan suomalaisista hallitsee suullisesti ja kirjallisesti englannin kielen? — Oma syy, jos niin on! Niin kovapäistä suomalaista ei olekaan Kanadassa jolle emme voisi opettaa kirjeellisesti laajaa **englannin** kurssiamme vuotta pikemmin ja **esperantoa** muutamissa kuukausissa. Lähettäkää osoitteenne ja 25c, niin lähetämme kurssiselostukset ja ensim. läksyt. (3-24

Suomen Kieliopisto,
Terijoki, Finland.

JUKKA LEHTELÄN
KIUVASSAUNA
avoinna tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina klo 2—12 yöllä. (M
Sudbury, Ont.
Puhelin 1444W - 467 Ontario St.

Hammaslääkäri
Tri Wood

Bank of Nova Scotia Bldg.

Täyttö-, päällystys- ja kultatyötä tehdään sekä ulosvetämistä.

Konttori puhelin 190
Asunto puhelin 1139
SUDBURY ONTARIO

MATKAILIJAKOTI
— ja —
RUOKALA
SENJA HEIKKILÄ
1342 St. Antoine St., Montreal, Q.

Tohtori H. Koljonen

Box 1176 - Sudbury, Ont.
Puhelimet:
Asunto 1773 — Konttori 1588

J. A. ERICKSON

Vakuutus- ja kiinteistö asioitsija

Palovakuutuksia, automobiilivakuutuksia, Surety bondeja. Taloja ja lotteja myytävänä. Laillisia asiapapereita tehdään. Canadan kansalaispaperien hakemuksia täytetään.

Konttori Huron Chambers
P. O. Box 718, Sudbury, Ont.

Liha- ja Ruokatavara-KAUPPA

NIEMI & VALKEAPÄÄ
Puhelin 844 — Box 524
71 Cedar St. — Sudbury, Ont.

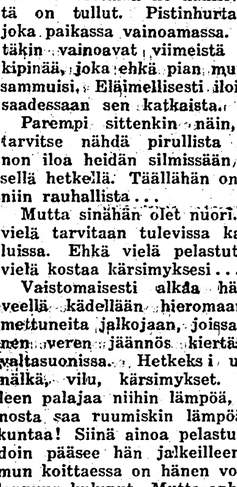

Oletteko heikko ja uupunut?

Kyllä, löytyy parempi terveys ja suurempi voima heikoille ja uupuneille — niille, jotka nousevat ylös aamuisin väsyneinä ja kuluneina — jotka tekevät työntänsä vain puolittaisella tarmolla — ihmisille, joilla on vähäinen ruokahalu, joita vaivaa ruansulatusmyllerrykset — joita vaivaa umpitauti, munuais- ja rakkoärtyneisyys, heikentyneet hermo- ja lihasvoimat tai muut kiusaavat häiriöt, jotka tekevät elämän tuntumaan kurjalta.

Nuga-Tone voittaa nämä hätään-saattavat tilanteet syystä, että se puhdistaa olemuksen tauteja-siittäristä myrkyistä. Se säännöstelee vatsan ja suoliston ja voittaa umpitaudin, parantaa ruokahalun ja auttaa ruansulatuksessa. Nuga-Tone lisää hermo- ja lihasvoimaa ja enerkiaa, tekee unen levolliseksi ja tuo takaisin entisten aikojen elämäniloa ja virkeyden.

Nuga-Tonea myyvät kaikki rohdoskauppiaat. Jos rohdoskauppiaallanne ei sitä ole, pyytäkää häntä tilaamaan sitä teille tukkurohdoskauppiaaltaan.

Nuga-Tone Rakentaa Parempaa Terveyttä

Urheiluväen huomioon otettavaa!

Meillä on kaksi arvokasta kirjaa, jotka myymme pois huomattavalla alennuksella

Ensimmäiset Työväen Olympialaiset 1925

Hyviin kansiin sidottuna, ent. hinta $1.25, nyt 90c.

Työväen Urheilulehti v. 1928

Sidottuna hyviin koviin kansiin, ent. hinta $2.50, nyt $1.75.

Ensimmäiset Työväen Olympialaiset"-teos on mielenkiintoinen ja hyödyllinen kenelle tahansa muillekin paitsi urheilijoille. Onhan se tavallaan historiaa työväen kansainvälisestä urheiluliikkeestä. Meillä on vain pienempi määrä näitä teoksia jälellä. Hankkikaa ne ajoissa itsellenne. Teokset ovat myös arvokkaita lainakirjastoihin.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
BOX 69, SUDBURY, ONT.

Helsingin Työväen Säästöpankki

Postiosoite: Suom, Helsinki. Sähköosoite: Työpankki.
Omat varat 9,000,000 Smk. Hoitovarat yli 180,000,000 Smk
Maksaa korkoa
Säästötilillä 7½ % Juoksevalla tilillä 6 %

Helsingin Työväen Säästöpankki on yleishyödyllinen rahalaitos. Se on nuoresta ijästään huolimatta maan kehityskykyisin ja kooltaan neljäs järjestyksessä maan kaikista Säästöpankeista. Se on työväestön omistama ja hallitsema ja sen varat sijoitetaan luotettavasti ja varovaisesti, riittävää luottotappiota ei säästöpankki koskaan ole kärsinyt. Säästöpankki on aina nauttinut siirtolaisten luottamusta ja sen hallussa on nytkin miljoonia nousevat summat näiden talletuksia. Talletuksia voi sille lähettää paraiten postitse sisäänkirjoitetussa kirjeessä ja mieluummin pankkishekin muodossa tahi yleisten rahanvälitysliikkeiden välityksellä. Rahat saatuaan lähettää säästöpankki niistä tallettajalle kuitin sekä vuosittain tiliotteen. Säästöpankki lähettää pyynnöstä viimeisen vuosikertomuksen toiminnastaan jokaiselle sitä haluavalle.

1000 Sanaa Englantia

12—13:s vihkot, yhteen nidottuna, hinta 25 senttiä.

Kaikille niille jotka ennemmin ovat hankkineet tähän saakka seuranneet numerot itselleen on tarpeellista saada nämä yllämainitut myös, sillä näihin vihkoihin sisältyy nyt 1000 sanan englantilais-suomalainen sanakirjaosasto. Juuri niiden sanojen joita tässä oppijaksossa käsitellään.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS,
BOX 69, SUDBURY, ONT.

LAIVAPILETTEJÄ

SUOMEEN JA SUOMESTA CANADAAN

Jos aijotte matkustaa Suomeen tai tuottaa tuttavianne Suomesta tänne niin kääntykää meidän puoleemme laivapilettien ostossa. Myymme pilettejä kaikille linjoille.

Suomeen matkustaessa tehkää pilettitilauksenne ajoissa ja ilmottakaa millä junalla saavutte Montrealiin, että voimme olla asemalla vastassa.

VAPAUS MONTREAL BRANCH
JOHN STAHLBERG
1196 St. Antoine St. Montreal, Que.

Parturiliikkeeni

sijaitsee
Cochrane Hotellissa
HJ. WESTMAN
Box 152, Cochrane, Ont. (M

OSUUSRUOKALA

Kirkland Laken järjestyneen työläisten omistamassa ruokalassa 27 Kirkland St., tarjoillaan ruokaa aterioittain ja viikkomaksulla. Huoneita myöskin saatavana. Järjestyneet työläiset, liittykää jäseniksi.

KIRKLAND LAKE FINNISH ASSOCIATION,
Kirkland Lake, Ont.
Box 297 ja 657.